

KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİ HAKKINDA VIYANA SÖZLEŞMESİ (*)

Katılmanın uygun olduğuna ilişkin Kanun:

1901 - 20 Mayıs 1975

RG. 29 Mayıs 1975 - 15249

Onay kararı: 7/10222 - 5 Haziran 1975. (**)

RG. 27 Eylül 1975 - 15369

Bu Sözleşme'ye taraf olan Devletler, eski zamanlardan beri uluslararası konsolosluk ilişkilerinin kurulmuş olduğunu hatırlayarak,

Birleşmiş Milletler Antlaşması'nın Devletlerin egemen eşitliği, uluslararası barış ve güvenliğin idamesi ve uluslararası dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi hususundaki amaç ve esaslarını müdrik olarak,

Birleşmiş Milletler Diplomatik İlişkiler ve Bağışıklıklar Konferansı'nın 18 Nisan 1961 tarihinde imzaya açılmış bulunan Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'ni kabul ettiğini göz önünde tutarak, Konsolosluk ilişkileri, ayrıcalıkları, ve bağışıklıkları hakkında uluslararası bir Sözleşme'nin anayasa ve sosyal sistemlerinin farklılığı ne olursa olsun, ülkeler arasındaki dostluk ilişkilerinin geliştirilmesine katkıda bulunacağına inanarak,

Bu gibi ayrıcalıklar ve bağışıklıkların amacının, bunlardan bireyleri kandırmak olmayıp, konsoloslukların, kendi Devletleri adına, görevlerini etkili biçimde yerine getirmelerini sağlamak olduğuna kani olarak,

Bu Sözleşme hükümleriyle açıkça çözümlenmemiş sorunlara uluslararası teamül hukuku ilkelerinin uygulanmasına devam olunacağını bildirerek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır:

(*) Bu Sözleşme'ye, sürekli olarak başvuru bir kaynak olma niteliğini gözönünde bulundurarak, bu sayıda yer verilmesi Araştırma Merkezimizce uygun görülmüştür.

(**) Sözleşme'nin Resmî Gazete'de yayımlanan çevirisinde birtakım basım yanlışlıkları bulunduğundan, Düstur, V, C. 14 (İKİNCİ BASIŞ) 1975, s. 2978 - 3003'deki metninde gözönüne alınması zorunlu olmuştur.

BİRİNCİ MADDE

Tanımlamalar

1 — Bu Sözleşme'nin amaçları bakımından, aşağıdaki deyimlerden, aşağıda kendilerine verilen anlamlar anlaşılacaktır:

a) «Konsolosluk» deyiminden, tüm Başkonsolosluk, Konsolosluk, Muavin Konsolosluk veya Konsolosluk ajanlığı anlaşılır.

b) «Konsolosluk Görev Çevresi» deyiminden, bir konsolosluğa konsolosluk görevlerini yerine getirmesi için tahsis edilen bölge anlaşılır.

c) «Konsolosluk Şefi» deyiminden, bu sıfatla hareket etmekle görevlendirilen kişi anlaşılır.

d) «Konsolosluk Memuru» deyiminden, konsolosluk şefi dahil olmak üzere, konsolosluk görevlerini yerine getirmek üzere, bu sıfatla görevlendirilmiş herhangi bir kişi anlaşılır.

e) «Konsolosluk Hizmetlisi» deyiminden, bir konsolosluğun idarî veya teknik hizmetlerinde istihdam edilen herhangi bir kişi anlaşılır.

f) «Hizmet Personeli Mensubu» deyiminden, bir konsolosluğun iç hizmetlerinde görevlendirilen herhangi bir kişi anlaşılır.

g) «Konsolosluk Mensupları» deyiminden, konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli anlaşılır.

h) «Konsolosluk Personeli Mensubu» deyiminden, konsolosluk şefi dışındaki konsolosluk memurları, konsolosluk hizmetleri ve hizmet personeli mensupları anlaşılır.

i) «Özel Personel» deyiminden, münhasıran konsolosluk mensuplarından birinin özel hizmetinde istihdam edilen kişi anlaşılır.

j) «Konsolosluk Binaları» deyiminden, maliki kim olursa olsun, münhasıran konsolosluk amaçları için kullanılan binalar veya bina kısımları, müstemilâtı ve bunların üzerinde buldukları arsalar anlaşılır.

k) «Konsolosluk Arşivleri» deyimi, konsolosluğa ait tüm evrak, belgeler, yazışmalar, kitaplar, filmler, ses bantları, kayıt defterleri ve şifre malzemesi ile bunların korunmasına ve saklanmasına yarayan kartoteks ve mobilyayı kapsar.

2 — Konsolosluk memurları iki kategoriden oluşmaktadır: Meslekten konsolosluk memurları ve fahrî konsolosluk memurları. Bu Sözleşme'nin II. Bölümünün hükümleri, meslekten konsolosluk memurları ta-

rafından yönetilen konsolosluklara uygulanır; III. Bölüm'ün hükümleri ise, fahrî konsolosluk memurları tarafından yönetilen konsolosluklara uygulanır.

3 — Kabul eden Devlet uyruğu veya bu Devlet'in devamlı sakini olan konsolosluk mensuplarının özel durumu bu Sözleşmenin 71. maddesi ile düzenlenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL OLARAK KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİ KESİM 1

KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİNİN KURULMASI VE YÜRÜTÜLMESİ

MADDE 2

Konsolosluk ilişkilerinin kurulması

1 — Devletler arasında konsolosluk ilişkilerinin kurulması karşılıklı muvafakat ile olur.

2 — İki Devlet arasında diplomatik ilişkilerin kurulması için verilen muvafakat, aksi varid olmadıkça, konsolosluk ilişkilerinin kurulmasına muvafakat anlamına gelir.

3 — Diplomatik ilişkilerin kesilmesi muhakkak surette konsolosluk ilişkilerinin kesilmesini gerektirmez.

MADDE 3

Konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi

Konsolosluk görevleri konsolosluklar tarafından yerine getirilir. Konsolosluk görevleri bu Sözleşme'nin hükümleri uyarınca diplomatik temsilcilikler tarafından da yerine getirilir.

MADDE 4

Bir konsolosluğun kurulması

1 — Bir konsolosluk kabul eden Devlet'in ülkesinde ancak bu Devlet'in muvafakatıyla kurulabilir.

2 — Konsolosluğun yeri, sınıfı ve konsolosluk görev çevresi gönde-

ren Devlet tarafından tesbit olunur ve kabul eden Devlet'in tasvibine sunulur.

3 — Konsolosluğun yeri, sınıfı ve konsolosluk görev çevresi ile ilgili olarak gönderen Devlet tarafından sonradan yapılacak değişiklikler, ancak, kabul eden Devlet'in muvafakatiyle olur.

4 — Bir başkonsolosluk veya bir konsolosluk bulunduğu yerden başka bir yerde bir muavin konsolosluk veya bir konsolosluk ajanlığı açmak istediği takdirde yine kabul eden Devlet'in muvafakati gereklidir.

5 — Mevcut bir konsolosluğun bir parçasını teşkil eden bir büronun konsolosluğun bulunduğu yerin dışında açılması için de, keza, kabul eden Devlet'in açık ve ön muvafakati gereklidir.

MADDE 5

Konsolosluk görevleri

Konsolosluk görevleri aşağıdaki hususlardan oluşur:

- a) Devletler Hukukunca kabul edilen sınıflar çerçevesinde gönderen Devlet'in ve bu Devlet'in uyruğu bulunan gerçek ve tüzel kişilerin çıkarlarını kabul eden Devlet'te korumak;
- b) Bu sözleşme hükümleri çerçevesinde, gönderen Devlet ile kabul eden Devlet arasında ticarî, ekonomik, kültürel ve bilimsel ilişkilerin gelişmesini kolaylaştırmak ve onlar arasındaki dostluk ilişkilerini teşvik etmek;
- c) Kabul eden Devlet'in ticarî, ekonomik, kültürel ve bilimsel, hayat şartları ve gelişmeleri hakkında, her türlü kanunî yollarla bilgi edinmek ve bu hususlarda gönderen Devlet hükûmetine rapor ve ilgili kişilere bilgi vermek,
- d) Gönderen Devlet uyruklarına pasaport ve seyahat belgeleri ve keza bu Devlet'e gitmeyi arzu eden kişilere vize ve gerekli belgeler vermek;
- e) Gönderen Devlet'in uyruğu bulunan gerçek ve tüzel kişilere yardım etmek,
- f) Noter ve kişi halleri memuru sıfatıyla hareket etmek ve benzeri görevleri ve kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine aykırı olmadığı ölçüde bazı idarî mahiyetteki görevleri yapmak;
- g) Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleri uyarınca, gönderen Devlet'in uyruğu bulunan gerçek ve tüzel kişilerin bu Devlet'te mirasla ilgili çıkarlarını korumak;

h) Özellikle haklarında bir velâyet veya kayyımlık söz konusu olduğunda gönderen Devlet'in uyruğu bulunan küçük ve gayri mümeyyizlerin çıkarlarını kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleriyle saptanmış sınırlar çerçevesinde korumak;

i) Kabul eden Devlet'te yürürlükte bulunan uygulama ve usuller saklı kalmak üzere, gönderen Devlet uyrukları kabul eden Devlet'te bulunmadıkları veya tamamen başka bir nedenle zamanında hak ve çıkarlarını korumamayacak durumda oldukları takdirde, bu uyrukların hak ve çıkarlarının korunması amacıyla, kabul eden Devlet kanun ve düzenlemeleri uyarınca, geçici tedbirlerin alınmasını talep etmek için söz konusu uyrukları kabul eden Devlet mahkemeleri veya başka makamlar önünde temsil etmek veya uygun şekilde temsil edilmelerini sağlamak üzere ter-tibat almak;

j) Yürürlükteki uluslararası anlaşmalar uyarınca, veya böyle anlaşmalar bulunmadığı takdirde kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde, adli ve gayri adli evrakı ulaştırmak veya istinabeleri yerine getirmek;

k) Gönderen Devlet'in uyrukluğunu taşıyan deniz ve nehir gemileri ile bu Devlet'te kayıtlı uçaklar üzerinde ve keza bunların mürettebatı üzerinde gönderen Devlet'in kanun ve düzenlemelerinde öngörülen kontrol ve teftiş haklarını kullanmak;

l) Bu maddenin (k) bendinde söz konusu gemi, vapur ve uçaklarla, bunların mürettebatına yardım etmek ve bu gemi ve vapurların seyahatı ile ilgili beyanları kabul etmek, geminin kâğıtlarını incelemek ve vize etmek ve kabul eden Devlet makamlarının yetkilerine hâlel getirmeksizin yolculuk sırasında vuku bulan olaylar hakkında soruşturma yapmak ve gönderen Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin verdiği yetki ölçüsünde kaptan, gemi zabitanı ve tayfalar arasında her çeşit anlaşmazlıkları çözümlmek;

m) Gönderen Devlet tarafından bir konsolosluğa verilen ve kabul eden Devlet kanun ve düzenlemelerinin yasaklamadığı veya bu Devlet'in karşı çıkmadığı veya gönderen Devletle kabul eden Devlet arasında yürürlükte bulunan uluslararası anlaşmalarda belirtilen bütün diğer görevleri yapmak.

MADDE 6

Konsolosluk görev çevresi dışında konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi

Bir konsolosluk memuru, özel durumlarda, kabul eden Devlet'in rızasıyla, konsolosluk görev çevresi dışında da görevlerini yerine getirebilir.

MADDE 7

Konsolosluk görevlerinin üçüncü bir Devlette yerine getirilmesi

Gönderen Devlet ilgili Devletlere bildirdikten sonra bu Devletlerden birinden açıkça itiraz vaki olmadığı takdirde, bir Devlet'te kurulu bir konsolosluğu diğer bir Devlet'te de konsolosluk görevlerini yapması hususunda görevlendirebilir.

MADDE 8

Üçüncü bir Devlet hesabına konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi

Bir gönderen Devlet'in konsolosluğu, kabul eden Devlet'e usulüne uygun şekilde bildirdikten sonra ve bu Devlet tarafından itiraz vaki olmadığı takdirde, kabul eden Devlet'te üçüncü bir Devlet hesabına konsolosluk görevlerini yerine getirebilir.

MADDE 9

Konsolosluk şeflerinin sınıfları

1 — Konsolosluk şefleri dört sınıfa ayrılırlar.

Şöyle ki:

- a) Başkonsoloslar
- b) Konsoloslar
- c) Muavin Konsoloslar
- d) Konsolosluk Ajanları

2 — Bu maddenin 1. fıkrası, Akit Taraflardan herhangi birinin, konsolosluk şeflerinden başka konsolosluk memurlarının tayinini saptamak hakkını hiçbir şekilde sınırlamaz.

MADDE 10

Konsolosluk şeflerinin atanması ve kabul olunması

1. Konsolosluk şefleri gönderen Devlet tarafından atanır ve görevlerine başlaması kabul eden Devlet'in kabulü ile olur.

2. Bu Sözleşme'nin hükümleri saklı kalmak üzere, konsolosluk şefinin atanması ve kabulü formaliteleri gönderen Devlet'in ve kabul eden Devlet'in kendi kanun düzenleme ve teamülleriyle tespit olunur.

MADDE 11

Atama belgesi veya atamanın yazılı olarak bildirilmesi

1. Konsolosluk şefi, gönderen Devlet tarafından, her bir atama için düzenlenen ve sıfatını tasdik eden ve genel bir kural olarak adını, soyadını, kategorisini ve sınıfı ile konsolosluk görev çevresini ve konsoloslukun bulunduğu yeri gösteren atama belgesi şeklinde bir belge ile veya buna benzer belge ile teçhiz edilir.

2. Gönderen Devlet, atama belgesini veya buna benzer belgeyi konsolosluk şefinin ülkesi üzerinde görevlerini yerine getireceği Devlet'in Hükümetine diplomatik yolla veya uygun görülecek başka herhangi bir yolla intikal ettirir.

3. Gönderen Devlet, kabul eden Devlet kabul ettiği takdirde, atama belgesinin veya buna benzer belgenin yerine bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen bilgileri kapsayan bir yazılı bildirimini ikame edebilir.

MADDE 12

Buyrultu

1. Konsolosluk şefi, görevine, kabul eden Devlet'in, şekli ne olursa olsun, «Buyrultu» diye isimlendirilen bir müsaadesiyle başlar.

2. Buyrultu vermeği reddeden Devlet, red sebeplerini gönderen Devlet'e bildirmek zorunda değildir.

3. 13. ve 15. maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, konsolosluk şefi Buyrultu'yu almadan önce görevine başlayamaz.

MADDE 13

Konsolosluk şeflerinin geçici olarak kabulü

Buyrultu verilinceye kadar, konsolosluk şefinin geçici olarak görevine başlaması kabul edilebilir. Bu durumda bu Sözleşmenin hükümleri uygulanır.

MADDE 14

Konsolosluk görev çevresindeki makamlara bildirme

Konsolosluk şefinin geçici de olsa görevine başlaması kabul edilir edilmez, kabul eden Devlet, keyfiyeti konsolosluk görev çevresindeki yetkili makamlara hemen bildirmekle yükümlüdür. Kabul eden Devlet, ayrıca, konsolosluk şefinin yüklendiği görevleri yerine getirebilmesi ve bu Sözleşme hükümlerinde öngörülen muameleden yararlanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına dikkat etmekle de yükümlüdür.

MADDE 15

Konsolosluk şefinin görevlerini geçici olarak yerine getirmesi

1. Eğer konsolosluk şefi görevlerini yerine getiremeyecek durumda ise veya makamı boş ise onun yerine bir vekil yönetici konsolosluk şefi sıfatıyla geçici olarak vazife görebilir.

2. Vekil yöneticinin adı ve soyadı, gönderen Devlet'in diplomatik temsilciliği, kabul eden Devlette bu Devletin diplomatik temsilciliği yok ise, konsolosluk şefi, konsolosluk şefi bunu yapma durumunda olmadığı takdirde, gönderen Devlet'in herhangi bir yetkili makamı tarafından kabul eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına veya bu Bakanlık tarafından tayin edilmiş bir makama bildirilir. Genel bir kural olarak, bu bildirim önceden yapılmalıdır. Kabul eden Devlet, bu Devlet'te gönderen Devlet'in diplomatik statüyü haiz bir memuru veya konsolosluk memuru olmayan bir kişinin vekil sıfatıyla görev yapabilmesi için muvafakatini şart koşabilir.

3. Kabul eden Devlet makamları vekile yardım etmeli ve onu korumalıdır. Vekilin yönetimi sırasında, bu Sözleşme hükümleri konsolosluk şefine uygulandığı şekilde aynen vekile de uygulanır. Bununla beraber, kabul eden Devlet, konsolosluk şefi tarafından yararlanılması şartlarına bağlı olup, vekilin bu şartları yerine getirmediği hallerde kolaylıkları, ayrıcalıkları ve bağışıklıkları vekile tanımakla yükümlü değildir.

4. Kabul eden Devlet'te gönderen Devlet'in diplomatik temsilciliğinin diplomatik personelinden biri, gönderen Devlet tarafından, bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen şartlarla vekil olarak atandığında, bu kişi, kabul eden Devlet karşı çıkmadığı takdirde, diplomatik ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmağa devam eder.

MADDE 16

Konsolosluk şefleri arasında öncelik sırası

1. Konsolosluk şefleri, her sınıfta, Buyruktu'nun verildiği tarihe göre sıra alırlar.
2. Bununla beraber, konsolosluk şefinin Buyruktu'yu almadan önce geçici olarak göreve başlaması kabul edildiği takdirde, bu geçici kabul tarihi öncelik sırasını tayin eder. Bu sıra Buyruktu'nun verilmesinden sonra da devam eder.
3. Aynı tarihte Buyruktu'yu veya geçici kabul belgesini alan iki veya daha fazla konsolosluk şefi arasındaki öncelik sırası, atama belgelerinin veya buna benzer belgelerin kabul eden Devlet'e sorulduğu veya 11. maddenin 3. fıkrasında öngörülen yazılı bildirim bu Devlet'e yapıldığı tarihe göre saptanır.
4. Vekiller bütün konsolosluk şeflerinin sonra sıralarını alırlar. Onlar arasındaki sıra, 15. maddenin 2. fıkrası uyarınca verilen yazılı bildirimlerde gösterildiği şekilde bunların görevlerine başladıkları tarihe göre olur.
5. Konsolosluk şefi olan fahrî konsolosluk memurları, her sınıfta, yukarıdaki fıkralardaki sıra ve kurallara göre, meslekten konsolosluk şeflerinden sonra sıralarını alırlar.
6. Konsolosluk şefleri, bu sığata sahip olmayan konsolosluk memurlarından önce gelirler.

MADDE 17

Diplomatik görevlerin konsolosluk memurları tarafından yerine getirilmesi

1. Gönderen Devlet'in diplomatik temsilciliği bulunmayan ve üçüncü bir Devlet'in diplomatik temsilciliği tarafından da temsil olunmayan bir Devlet'te, konsolosluk memuru, kabul eden Devlet'in muvafakatı ile ve kendi konsolosluk statüsüne hanel gelmeksizin diplomatik görevleri yerine getirmekle görevlendirilebilir.

Bu görevlerin konsolosluk memuru tarafından yerine getirilmesi, ona hiç bir diplomatik ayrıcalık ve bağışıklık hakkı vermez.

2. Bir konsolosluk memuruna, kabul eden Devlet'e gönderilen yazılı bildirim müteakip, gönderen Devlet'i her türlü hükümetlerarası örgütte temsil etmek görevi verilebilir. Konsolosluk memurunun, bu sıfatla

hareket ettiğinde uluslararası teamül hukukunun veya uluslararası anlaşmaların hükümetlerarası bir örgüt nezdindeki bir temsilciye tanıdığı her türlü ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmağa hakkı vardır. Bununla beraber, konsolosluk memurunun kendisi tarafından yerine getirilen her türlü konsolosluk görevi konusunda, bu Sözleşme uyarınca bir konsolosluk memurunun yararlandığından daha geniş bir yargı bağışıklığına hakkı yoktur.

MADDE 18

Aynı kişinin iki veya daha fazla Devlet tarafından konsolosluk memuru olarak atanması

İki veya daha fazla Devlet, kabul eden Devlet'in muvafakatiyle, aynı kişiyi bu Devlet'te konsolosluk memuru sıfatıyla atayabilirler.

MADDE 19

Konsolosluk personelinin atanması

1. 20, 22 ve 23. madde hükümleri saklı kalmak üzere, gönderen Devlet konsolosluk personelini istediği şekilde atar.

2. Gönderen Devlet, konsolosluk şefinden başka bütün konsolosluk memurlarının ad ve soyadlarını, kategorisini ve sınıfını kabul eden Devlet arzu ettiği takdirde 23. maddenin 3. fıkrasının kabul eden Devlet'e tanıdığı hakları kullanabilmesini teminen, bu Devlet'e yeter bir süre önceden bildirir.

3. Gönderen Devlet kendi kanun ve düzenlemeleri gerektiriyorsa, kabul eden Devlet'ten konsolosluk şefi olmayan bir konsolosluk memuruna da Buyrultu verebilir.

4. Kabul eden Devlet, kendi kanun ve düzenlemeleri gerektiriyorsa, konsolosluk şefi olmayan bir konsolosluk memuruna buyrultu verebilir.

MADDE 20

Konsolosluk personelinin sayısı

Konsolosluk personelinin sayısı hususunda açık bir anlaşmanın mevcut olmaması halinde, kabul eden Devlet, bu sayının, konsolosluk görev çevresindeki durum ve şartlarla söz konusu konsolosluğun ihtiyaçları gözönünde tutularak, kendisinin makul ve normal olarak addedeceği sınırlar içinde bulundurulmasını talep edebilir.

MADDE 21

Bir konsoloslukta bulunan konsolosluk memurları arasındaki öncelik sırası

Bir konsoloslukta bulunan konsolosluk memurları arasındaki öncelik sırası ile bu sırada vaki olacak bütün değişiklikler, gönderen Devlet'in diplomatik temsilciliği veya kabul eden Devlet'te böyle bir temsilcilik bulunmadığı takdirde, konsolosluk şefi tarafından kabul eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına veya bu Bakanlık tarafından tayi nedilmiş makama bildirilir.

MADDE 22

Konsolosluk memurlarının uyrukluğu

1. Konsolosluk memurları, esas olarak gönderilen Devlet'in uyrukluğunu haiz olacaktırlar.
2. Konsolosluk memurları, kabul eden Devlet'in uyrukları arasından, ancak bu Devlet'in her zaman geri alabileceği açık muvafakatıyla seçilebilir.
3. Kabul eden Devlet, keza, gönderen Devlet uyruğu olmayan üçüncü bir Devlet uyrukları konusunda aynı hakkı mahfuz tutabilir.

MADDE 23

İstenmez ilân olunan kişi

1. Kabul eden Devlet, her zaman, gönderen Devlet'e, bir konsolosluk memurunun istenmeyen kişi olduğunu veya konsolosluk personelinin başka herhangi bir mensubunun kabul edilmediğini bildirebilir. Gönderen Devlet o zaman söz konusu kişiyi geri çekecek veya duruma göre bu konsolosluktaki görevlerine son verecektir.
2. Eğer gönderen Devlet, bu maddenin 1. fıkrası hükümleri uyarınca, kendisine düşen yükümlülükleri yerine getirmeği reddeder veya makul bir süre içerisinde yerine getirmezse, kabul eden Devlet, duruma göre, söz konusu kişiden Buyruktu'yu geri alabilir veya onu artık konsolosluk personelinden saymayabilir.
3. Konsolosluk mensubu olarak atanan bir kişi, kabul eden Devlet ülkesine gelmeden önce veya eğer orada daha önce bulunuyorsa, konsoloslukta göreve başlamadan önce istenmeyen kişi ilân edilebilir. Gönderen Devlet böyle bir durumda atamayı geri alır.

4. Bu maddenin 1. ve 3. fıkralarında zikrolunan hallerde, kabul eden Devlet gönderen Devlet'e kararının nedenlerini bildirmekle yükümlü değildir.

MADDE 24

Atamaların, varış ve ayrılışların kabul eden Devlet'e bildirilmesi

1. Aşağıdaki hususlar, kabul eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına veya bu Bakanlıkça tayin olunan makama bildirilir:

a) Konsolosluk mensuplarının atanması, konsolosluğa atanmalarından sonra varışları, kesin ayrılışları veya görevlerinin son bulması ve keza konsolosluktaki hizmetleri sırasında statüleri ile ilgili olarak vuku bulabilecek sair her türlü değişiklikler.

b) Bir konsolosluk mensubunun kendisiyle birlikte yaşayan ailesinden bir kişinin varışı ve kesin ayrılışı, gerektiğinde, bir kişinin aile efradına dahil olması veya aile efradında dahil olma durumunun sona ermesi;

c) Özel personel mensuplarının varışları ve kesin ayrılışları, gerektiğinde, bu nitelikteki hizmetlerinin son bulması;

d) Ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlanmağa hakkı olan konsolosluk mensubu veya özel personel mensubu sıfatıyla kabul eden Devlet'te oturan kişilerin işe alınmaları ve işlerinin sona ermesi;

2. Keza mümkün olduğu takdirde, her defasında varış ve kesin ayrılışlar önceden bildirilmelidir.

KESİM II

KONSOLOSLUK GÖREVİNİN SON BULMASI

MADDE 25

Bir konsolosluk mensubunun görevinin son bulması

Bir konsolosluk mensubunun görevi özellikle:

a) Konsolosluk mensubunun görevinin son bulduğu hakkında gönderen Devlet'in kabul eden Devlet'e yapacağı yazılı bildirim ile;

b) Buyruktu'nun geri alınması ile; ve

c) Söz konusu kişinin artık konsolosluk personelinden sayılmadığı

hakkında kabul eden Devlet'in gönderen Devlet'e yapacağı yazılı bir bildirim ile sona erecektir.

MADDE 26

Kabul eden Devlet ilkesinden ayrılış

Kabul eden Devlet, hatta silâhlı bir çatışma halinde olsa bile, görevleri sona erince, konsolosluk mensuplarına ve kabul eden Devlet uyruğu olmayan özel personel mensuplarına ve keza bunların hangi uyruklukta bulunurlarsa bulunsunlar kendileriyle beraber yaşayan aileleri efradına yolculuğa hazırlanmaları ve en kısa zamanda memleketi terketmeleri için gerekli zamanı ve kolaylıkları bahşetmelidir. Bilhassa kabul eden Devlet, gerekiyorsa, anılan kişilerin emrine, bu kişiler ve bunların, kabul eden Devlet'te kazanılmış olup ayrılışları sırasında ihracı yasaklanmış bulunanlar dışındaki eşyaları için gerekli taşıt araçlarını vermeli-
dir.

MADDE 27

İstisnai durumlarda konsolosluk binaları ile arşivlerinin ve gönderen Devletin çıkarlarının korunması

1. İki Devlet arasında konsolosluk ilişkilerinin kesilmesi halinde:

a) Kabul eden Devlet, hatta silâhlı bir çatışma halinde olsa bile, konsolosluk binalarına ve konsolosluk eşyaları ile konsolosluk arşivlerine saygı göstermek ve bunları korumakla yükümlüdür.

b) Gönderen Devlet, konsolosluk binalarının ve bu binalarda bulunan eşyaların ve konsolosluk arşivlerinin muhafazasını kabul eden Devletçe kabul edilebilecek üçüncü bir Devlet'e tevdi edebilir.

c) Gönderen Devlet kendi çıkarlarının ve vatandaşlarının çıkarlarının korunmasını, kabul eden Devletçe kabul edilebilecek üçüncü bir Devlet'e bırakabilir.

2. Bir konsolosluğun geçici veya kesin olarak kapanması halinde, bu maddenin 1. fıkrasının (a) bendindeki hükümler uygulanır. Bundan başka,

a) Gönderen Devlet kabul eden Devlet'te bir diplomatik temsilcilikle temsil edilmese dahi, kabul eden Devlet ülkesinde başka bir konsolosluğu varsa, bu konsolosluk kapanan konsolosluk binalarının bu binalarda bulunan eşyaların ve konsolosluk arşivlerinin muhafazası ve keza kabul eden Devlet'in rızası ile, anılan konsolosluk görev çevresinde de kon-

solosluk görevlerinin yerine getirilmesi hususunda görevlendirilebilir; veya,

b) Gönderen Devlet'in kabul eden Devlet'te diplomatik temsilciliği veya başka konsolosluğu yok ise, o zaman bu maddenin 1. fıkrasının (b) ve (c) bentleri hükümleri uygulanır.

BÖLÜM II

KONSOLOSLUKLARLA, MESLEKTEN KONSOLOSLUK MEMURLARI VE KONSOLOSLUĞUN DİĞER MENSUPLARI İLE İLGİLİ KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

KESİM I

KONSOLOSLUKLA İLGİLİ KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

MADDE 28

Konsolosluk faaliyetleri ile ilgili olarak konsolosluğa tanınan kolaylıklar

Kabul eden Devlet, konsolosluğun görevlerinin yerine getirilmesi amacıyla bütün kolaylıkları bahşeder.

MADDE 29

Ulusal bayrağın ve armanın kullanılması

1. Gönderen Devlet, bu madde hükümleri uyarınca, ulusal bayrağını ve Devlet armasını kabul eden Devlet'te kullanmak hakkına sahiptir.

2. Gönderen Devlet'in ulusal bayrağı ile Devlet arması, konsolosluk tarafından işgal edilen binanın üzerine, giriş kapısının üstüne ve keza konsolosluk şefinin ikametgâhı üzerine ve bir hizmetin görülmesi dolayısıyla kullanıldığında konsolosluk şefinin taşıt araçları üzerine çekilebilir ve konulabilir.

3. Bu madde ile tanınan hakkın kullanılmasında, kabul eden Devlet'in kanunları, düzenlemeleri ve teamülleri göz önünde tutulur.

MADDE 30

Mesken

1. Kabul eden Devlet kendi kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde, ve ülkesi içinde konsolosluga gerekli binaları, gönderen Devlet'in iktisap etmesini kolaylaştırmalı ve binaların temini konusunda başka bir şekilde gönderen Devlet'e yardımda bulunmalıdır.

2. Kabul eden Devlet, keza gerektiğinde, konsolosluk mensuplarına uygun mesken temini hususunda konsolosluga yardımcı olmalıdır.

MADDE 31

Konsolosluk binalarının dokunulmazlığı

1. Konsolosluk binalarının bu maddede öngörülen ölçüde dokunulmazlıkları vardır.

2. Kabul eden Devlet makamları, konsolosluk şefinin, onun tarafından tayin edilmiş kimsenin veya gönderen Devlet'in diplomatik temsilcilik şefinin muvafakatı dışında, konsolosluk binalarının münhasıran konsolosluk işleri için kullanılan kısmına giremezler. Bununla beraber, âcil koruma tedbirleri alınmasını gerektiren yangın veya sair felâket halinde konsolosluk şefinin zımnî rızası alınmış sayılabilir.

3. Bu maddenin 2. fıkrasındaki hükümler saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet'in, konsolosluk binalarına müsaadesiz girilmesine veya binaların tahrip edilmesine ve keza konsolosluğun huzurunun bozulmasına veya konsolosluğun onurunun kırılmasına engel olmak amacıyla gerekli her türlü tedbirleri almak gibi özel yükümlülüğü vardır.

4. Konsolosluk binaları, mobilyaları, konsolosluk malları ve keza ulaşım araçları millî savunma veya kamu yararı amaçlarıyla hiç bir çeşit elkoymaya konnu teşkil edemezler. Bu amaçlarla istimplâk yapılması gerekli ise, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin sekteye uğramaması amacıyla uygun tedbirler alınır ve gönderen Devlet'e peşin, âdil ve yeterli bir tazminat ödenir.

MADDE 32

Konsolosluk binalarının akçalı bağışıklığı

1. Gönderen Devlet veya bu Devlet hesabına hareket eden her kişinin maliki veya kiracısı olduğu konsolosluk binaları ile meslekten kon-

solosluk şefinin ikametgâhı, yapılan özel hizmetler karşılığı bedeller dışındaki, ulusal, bölgesel veya belediyeye ait tüm vergi ve her nevi harçtan muaftırlar.

2. Bu vergi ve harçlar, kabul eden Devlet kanun ve düzenlemelerine göre, gönderen Devlet'le veya bu Devlet hesabına hareket eden kişi ile mukavele yapan kişiye ait olduğu takdirde, bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen akçalı bağışıklık söz konusu vergi ve harçlara uygulanmaz.

MADDE 33

Konsolosluk arşiv ve belgelerinin dokunulmazlığı

Konsolosluk arşiv ve belgelerinin nerede bulunurlarsa bulunsunlar her zaman dokunulmazlığı vardır.

MADDE 34

Seyahat serbestliği

Ulusal güvenlik nedenleriyle girmesi yasaklanmış veya nizamla bağlanmış bölgelerle ilgili kanun ve düzenlemeler saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet, ülkesi üzerinde konsolosluğun bütün mensuplarına yer değiştirme ve seyahat etme serbestliğini sağlar.

MADDE 35

Haberleşme serbestliği

1. Kabul eden Devlet, konsolosluğun her türlü resmî amaçlarla yaptığı haberleşme serbestliğine müsaade eder ve bunu korur. Gönderen Devlet'in Hükümetiyle ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar diplomatik temsilcilikleri ve sair konsoloslukları ile haberleşmede, konsolosluk, diplomatik veya konsolosluk kuryelerini, diplomatik torbayı veya konsolosluk torbasını ve kriptoyu veya şifre olmak üzere uygun göreceği her türlü haberleşme vasıtalarını kullanabilecektir. Bununla beraber, konsolosluk ancak kabul eden Devlet'in muvafakatiyle telsiz cihazı koyabilir ve kullanabilir.

2. Konsolosluğun resmî haberleşmesine dokunulamaz, «Resmî haberleşme» deyiminden, konsoloslukla ve konsolosluk görevleri ile ilgili tüm haberleşme anlaşılır.

3. Konsolosluk torbası ne açılabilir, ne de buna el konabilir. Bununla beraber kabul eden Devletin yetkili makamları, torbanın bu mad-

denin 4. fıkrasında istihdaf olunan yazışmalar, belgeler ve eşyalardan başka şeyler ihtiva ettiğine inanmak için ciddi nedenlere sahip oldukları takdirde, bu makamlar torbanın kendi önlerinde gönderen Devlet'in yetkili bir temsilcisi tarafından açılmasını isteyebilirler. Eğer gönderen Devlet'in makamları talebi reddederlerse torba çıkış yerine geri çevrilir.

4. Konsolosluk torbasını teşkil eden paketler niteliklerini belirten dış alâmetleri taşımalıdır. Bunlar ancak, resmî yazışmalar ve münhasıran resmî kullanmağa yönelmiş belge veya eşyaları ihtiva edebilirler.

5. Konsolosluk kuryesi, sıfatını gösteren ve konsolosluk torbasını teşkil eden paketlerin sayısını belirten bir resmî belgeyi hamil olmalıdır. Kabul eden Devlet'in razı olması hali hariç, kurye ne bu Devlet uyruğu olabilir, ne de gönderen Devlet'in uyruğu olması hariç kabul eden Devlet'in devamlı sakini olabilir. Kurye, görevlerini yerine getiren kabul eden Devlet tarafından korunur. Kişi dokunulmazlığından yararlanır ve hiç bir şekilde tutuklamaya ve göz altına almağa tâbi tutulamaz.

6. Gönderen Devlet, diplomatik temsilcilikleri ve konsoloslukları özel konsolosluk kuryeleri tayin edebilirler. Bu durumda, bu maddenin 5. fıkrası hükümleri uygulanır. Şu şartla ki, kurye uhdesinde bulunan torbayı muhatabına teslim eder etmez anılan fıkrada zikredilen bağışıklıkların uygulanması son bulur.

7. Konsolosluk torbası müsaade edilmiş bir giriş noktasına gelecek bir ticarî geminin veya uçağın kaptanına verilebilir. Bu kaptan torbayı teşkil eden paketlerin sayısını gösteren resmî bir belgeyi hamil olmalıdır. Fakat kaptan bir konsolosluk kuryesi sayılamaz. Konsolosluk, yetkili makamlarla varılacak mutabakatla, mensuplarından birini, torbayı doğrudan doğruya ve serbestçe gemi veya uçak kaptanından teslim almak üzere gönderilir.

MADDE 36

Gönderen Devlet uyrukları ile temas

1. Gönderen Devlet'in uyruklarına ilişkin konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinin kolaylaştırılması amacıyla:

a) Konsolosluk memurları gönderen Devlet'in uyrukları ile görüşmek ve onları ziyaret etmek serbestisine sahip olacaklardır. Gönderen Devlet'in uyrukları da keza konsolosluk memurları ile görüşmek ve onları ziyaret etmek serbestisine sahip olacaklardır.

b) İlgili talep ettiği takdirde, kabul eden Devlet'in yetkili makamları gönderen Devlet'in bir uyruğunun gönderen Devlet Konsolosluğu görev çevresinde tutuklanmasından, hapsedilmesinden veya önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde göz altına alınmasından vakit geçirmeksizin söz konusu konsolosluğu haberdar edeceklerdir. Tutuklanmış, hapsedilmiş veya önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde göz altına alınmış olan kişiden konsolosluğa hitaben sadır olmuş her türlü haber, keza, anılan makamlarca derhal konsolosluğa intikal ettirilecek ve yine bu makamlar, bu bentle tanınmış olan haklar hakkında ilgili kişiye gecikmeksizin bilgi vereceklerdir.

c) Konsolosluk memurları, hapsedilmiş, önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde göz altına alınmış olan gönderen Devlet'in uyruğunu ziyaret etmek, onunla görüşmek ve muhaberatta bulunmak ve onun mahkemeler önünde temsilini sağlamak hakkına sahiptirler. Konsolosluk memurları, keza, kendi konsolosluk görev çevresinde, bu hükmün yerine getirilmesi amacıyla hapsedilmiş veya gözaltına alınmış olan gönderen Devlet'in uyruğunu ziyaret etmek hakkına sahiptirler. Bununla beraber, konsolosluk memurları, hapsedilmiş veya önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde göz altına alınmış bulunan bir vatandaşın açıkça muhalefet etmesi halinde, bu vatandaş lehine müdahalede bulunmaktan kaçınacaklardır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında istihdaf olunan haklar, kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleri çerçevesinde kullanılacaktır. Bununla beraber, bu kanun ve düzenlemeler bu maddeyle tanınmış olan hakların tam olarak kullanılmasına imkân vereceklerdir.

MADDE 37

Ölüm, vesayet veya kayımlık ile deniz ve uçak kazaları hakkında bilgi verme

Kabul eden Devlet'in yetkili makamlarının elinde aşağıdaki hususlarla ilgili bilgiler bulunduğu takdirde şunları yapmaları gerekir:

a) Gönderen Devlet'in bir uyruğunun ölümü halinde ölümün vuku bulunduğu görev çevresindeki konsolosluğu vakit geçirmeksizin haberdar etmek;

b) Gönderen Devlet'in bir küçüğü veya gayri mümeyyiz uyruğu için bir vasi veya kayımlık atanmasının bunların çıkarlarına olacağı her durumdan vakit geçirmeksizin yetkili konsolosluğa bilgi vermek, bununla beraber bu vasi veya kayımlık atanması konusunda, kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinin uygulanması hakkı saklı kalmaktadır.

c) Gönderen Devlet'in uyrukluğunu taşıyan bir gemi veya vapur, kabul eden Devlet'in kara veya iç sularında battığı veya karaya oturduğu veya gönderen Devlet'te kayıt ve tescilli bir uçak kabul eden Devlet ülkesinde bir kazaya uğradığı takdirde, bundan kazanın vuku bulduğu yere en yakın konsolosluğu vakit geçirmeksizin haberdar etmek.

MADDE 38

Kabul eden Devlet makamlarıyla temas

Konsolosluk memurları, görevlerinin yerine getirilmesinde,

a) Konsolosluk görev çevrelerindeki mahalli yetkili makamlara;

b) Kabul eden Devlet'in kanun, düzenleme ve teamülleri veya bu konudaki uluslararası anlaşmalarca müsaade olunan ölçüde kabul eden Devlet'in yetkili merkezi makamlarına, müracaatta bulunmak hakkına sahiptirler.

MADDE 39

Konsolosluk resim ve harçları

1. Konsolosluk, gönderen Devlet kanun ve düzenlemelerinin konsolosluk işlemleri için öngördüğü resim ve harçları kabul eden Devlet'in ülkesinde tahsil edebilir.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen ve resim ve harç adıyla tahsil olunan meblağlar ile bunlara ilişkin makbuzlar kabul eden Devlet'te her türlü vergi ve harçtan muaftırlar.

KESİM II

MESLEKTEN KONSOLOSLUK MEMURLARI İLE KONSOLOSLUĞUN DİĞER MENSUPLARINA İLİŞKİN KOLAYLIKLAR, AYRICALIKLAR VE DOKUNULMAZLIKLAR

MADDE 40

Konsolosluk memurlarının korunması

Kabul eden Devlet, Konsolosluk memurlarına onlara gösterilmesi gereken saygı ile muamele eder ve onların şahıslarına, hürriyetlerine ve onurlarına yapılabilecek her türlü tecavüzleri önlemek amacıyla gerekli bütün tedbirleri alacaktır.

MADDE 41

Konsolosluk memurlarının kişisel dokunulmazlığı

1. Konsolosluk memurlarının tutuklanmaları veya göz altına alınmaları, ancak, ağır bir suç halinde ve yetkili adli makamın kararı ile olur.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak üzere kesinleşmiş adli bir kararın uygulanması dışında, konsolosluk memurları hapsedilemez ve herhangi bir şekilde kişisel hürriyetleri kısıtlamaya tabi tutulamaz.

3. Aleyhine cezaî bir dava ikame edilen konsolosluk memuru yetkili makamların önüne çıkmak zorundadır. Bununla beraber, dava, konsolosluk memurunun resmî durumu icabı kendisine gösterilmesi gereken saygı ile ve bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen hal hariç olmak üzere, konsolosluk işlemlerinin yerine getirilmesini en az etkileyecek biçimde yürütülecektir. Bu maddenin 1. fıkrasında zikredilen hallerde, bir konsolosluk memurunun gözaltına alınması kaçınılmaz olduğu takdirde, aleyhine ikame edilecek dava en kısa zamanda açılmalıdır.

MADDE 42

Tutuklama, gözaltına alma veya kovuşturma hallerinin yazılı olarak bildirilmesi

Bir konsolosluk personeli mensubunun tutuklanması, gözaltına alınması veya cezaî bir kovuşturmaya tabi tutulması halinde, kabul eden Devlet durumdan konsolosluk şefini en kısa zamanda haberdar etmekle yükümlüdür. Eğer konsolosluk şefinin kendisi bu tedbirlere birine muhatap tutulmuş ise, kabul eden Devlet bundan gönderen Devlet'i diplomatik yoldan haberdar eder.

MADDE 43

Yargı bağımsızlığı

1. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri, resmî görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işledikleri fiillerden dolayı kabul eden Devlet'in adli ve idari makamlarının yargısına tabi değildirler.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1. fıkrası hükümleri:

a) Bir konsolosluk memurunun veya bir konsolosluk hizmetlisinin

açıkça veya zimmen gönderen Devlet'in vekili sıfatıyla akdetmediği bir mukaveleden doğan; veya,

b) Kabul eden Devlet ülkesinde bir taşıt aracının bir geminin veya bir hava taşıtının sebebiyet verdiği zarar yüzünden üçüncü bir kişi tarafından açılan hukuk davalarına uygulanmaz.

MADDE 44

Tanıklık yapmak yükümlülüğü

1. Konsolosluk mensupları adlî ve idarî dâvalar sırasında tanıklık yapmağa çağrılabilirler.

Konsolosluk hizmetlileri ve hizmet personeli mensupları bu maddenin 3. fıkrasında zikredilen durumlar dışında, tanıklık yapmağı reddetmemelidirler. Bir konsolosluk memuru tanıklık yapmağı reddettiği takdirde, ona hiçbir zorlayıcı tedbir veya başka müeyyide uygulanmaz.

2. Tanıklığı talep eden makam, konsolosluk memurunun görevlerinin yerine getirilmesini sekteye uğratmaktan kaçınmalıdır. Bu makam mümkün olduğu takdirde her defasında, konsolosluk memurunun tanıklıkla ilgili ifadesini memurun ikametgâhında veya konsoloslukta alabilir veya konsolosluk memurunun yazılı beyanını kabul edebilir.

3. Bir konsolosluğun mensupları görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olaylar hakkında tanıklık yapmak veya bununla ilgili resmî yazışma ve belgeleri göstermek zorunda değildirler. Konsolosluk mensupları, keza, gönderen Devlet'in ulusal kanunları hakkında bilirkişi olarak tanıklık yapmağı reddetmek hakkına da sahiptirler.

MADDE 45

Ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat

1. Gönderen Devlet, bir konsolosluk mensubu hakkında, 41, 43 ve 44. maddelerde öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan feragat edebilir.

2. Feragat daima açık olmalı ve bu maddenin 3. fıkrasındaki hükümler saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet'e yazılı olarak bildirilmelidir.

3. Bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi, 43. madde uyarınca yargı bağışıklığından yararlandığı bir konuda bir dava ikame ederse, esas talebe doğrudan doğruya bağlı herhangi bir mukabil talep hakkında yargı bağışıklığını ileri süremez.

4. Hukukî veya idarî bir dava ile ilgili olarak yargı bağıışıklığından feragat, kararın uygulanmasına ait tedbirlere ilişkin bağıışıklıktan da feragat edildiği anlamına gelmez. Bunlar için de ayrı bir feragat gereklidir.

MADDE 46

Yabancıların kayıt ve oturma müsaadesinden bağıışıklık

1. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri ile bunların kendileriyle birlikte yaşayan aileleri efradı, yabancıların kaydı ve oturma müsaadesi konusunda kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerinde öngörülen tüm yükümlülüklerden muaftırlar.

2. Bununla beraber, bu maddenin 1. fıkrası hükümleri, gönderen Devlet'in devamlı hizmetlisi olmayan veya kabul eden Devlet'te kazanç getiren özel bir işte çalışan konsolosluk hizmetlisine, ve bunun ailesi efradına uygulanmaz.

MADDE 47

Çalışma müsaadesi bağıışıklığı

1. Konsolosluk mensupları, gönderen Devlet'e gördükleri hizmetlerle ilgili olarak, kabul eden Devlet'in yabancı emek gücü istihdamında çalışma müsaadesine ilişkin kanun ve düzenlemelerin koyduğu yükümlülüklerden muaftırlar.

2. Konsolosluk memurlarının ve konsolosluk hizmetlilerinin yanında çalışan özel personel mensupları kabul eden Devlet'te kazanç getiren bir başka işte çalışmadıkları takdirde bu maddenin 1. fıkrasında istihdaf olunan yükümlülüklerden muaftırlar.

MADDE 48

Sosyal sigorta rejiminden bağıışıklık

1. Bu maddenin 3. fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, gönderen Devlet'te gördükleri hizmetler konusunda konsolosluk mensupları ve onlarla birlikte yaşayan aileleri efradı, kabul eden Devlet'te yürürlükte bulunan sosyal sigorta hükümlerinden muaftırlar.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen bağıışıklık, konsolosluk mensuplarının özel hizmetinde bulunan özel personel mensuplarına da keza aşağıdaki şartlarla uygulanır.

a) Kabul eden Devlet vatandaşı olmamaları ve kabul eden Devlet'te devamlı ikametgâhları bulunmaması; ve

b) Gönderen Devlet'te veya üçüncü bir Devlet'te yürürlükte olan sosyal sigorta hükümlerine tabi olmaları.

3. Hizmetlerinde bu maddenin 2. fıkrasında öngörülen bağışıklığın uygulanmadığı kişiler bulunan konsolosluk mensupları, kabul eden Devlet'in sosyal sigorta mevzuatının işverene yüklediği yükümlülüklerle uyumalıdır.

4. Bu maddenin 1. ve 2. fıkralarında öngörülen bağışıklık, kabul eden Devlet mevzuatının yer vermesi şartıyla bu Devlet'in sosyal sigorta rejimine isteyerek tabi olabilme olanağını ortadan kaldırmaz.

MADDE 49

Akçalı bağışıklık

1. Konsolosluk memurları ve konsolosluk hizmetlileri ve keza bunların kendileriyle birlikte yaşayan aileleri efradı, aşağıda yazılanlar dışında kişisel veya gerçek, ulusal, bölgesel ve belediyeye ait her türlü vergi ve resimlerden muaftırlar:

a) Normal olarak eşya veya hizmetlerin fiyatına dahil edilmiş bulunan dolaylı vergiler;

b) 32. madde hükümleri saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet ülkesinde bulunan özel taşınmaz mallara ait vergi ve resimler;

c) 51. maddenin (b) fıkrasındaki hükümler saklı kalmak üzere, kabul eden Devlet tarafından tahsil olunan veraset ve intikal vergileri;

d) Kaynağı kabul eden Devlet'te bulunan sermaye kazançları dahil, özel gelirlerden alınan vergi ve resimler ile kabul eden Devlet'te kâin ticarî veya malî teşebbüslere yapılan yatırımlarda peşinen alınan sermaye vergileri;

e) İfa olunan özel hizmetler karşılığı olarak tahsil edilen vergi ve resimler;

f) 32. madde hükümleri saklı kalmak üzere, kayıt, mahkeme, ipotek ve pul harçları.

2. Hizmet personeli mensupları, hizmetleri karşılığı olarak aldıkları ücretlerden dolayı vergi ve resimlerden muaftırlar.

3. Kabul eden Devlet'te maaşları veya ücretleri gelir vergisinden muaf olmayan kişileri istihdam eden konsolosluk mensupları, bu Devlet kanun ve düzenlemelerinin, gelir vergisinin tahsili konusunda işverene yüklediği yükümlülöklere uymalıdırlar.

MADDE 50

Gümrük resminden ve gümrük muayenesinden bağışıklık

1 — Kabul eden Devlet, kabul edeceği kanunlar ve düzenlemeler hükümleri uyarınca, aşağıda yazılı kalemlerin girişine müsaade eder ve depolama, ulaşım ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar dışındaki bütün gümrük resimleri, harçlar ve bununla ilgili sair vergilerde bağıklık tanır:

a) Konsolosluğun resmî kullanımına matuf eşyalar;

b) Yerleşme eşyaları dahil olmak üzere, konsolosluk memurunun ve kendisiyle birlikte yaşayan aile efradının kişisel kullanımına ait eşyaları. Tüketim malları, ilgililerin doğrudan doğruya kendi kullanmaları için gerekli miktarı geçmemelidir.

2. Konsolosluk hizmetleri, ilk yerleşmeleri sırasında ithal etmiş oldukları eşyalar konusunda, bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

3. Konsolosluk memurlarına ve bunların kendileriyle birlikte yaşayan aile efradına ait kişisel bagajlar gümrük muayenesinden muaftırlar.

Söz konusu kişiler, ancak, bagajlarını bu maddenin 1. fıkrasının (b) bendinde zikredilenlerden başka eşyalar veya kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleriyle ithali veya ihracı yasaklanmış veya karantina kanun ve düzenlemelerine tabi eşyalar ihtiva ettiği hususunda ciddi nedenlerin varlığı halinde gümrük muayenesine tabi tutulabilirler. Bu muayene, ancak, konsolosluk memurunun veya ailesinin ilgili bir ferдинin huzurunda yapılabilir.

MADDE 51

Bir konsolosluk mensubunun veya ailesi efradından birinin mirası

Bir konsolosluk mensubunun veya kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradından birinin ölümü halinde, kabul eden Devlet:

a) Bu ülkede iktisap edilmiş olup müteveffanın ölümü sırasında

ihracı yasaklanmış bulunanlar hariç olmak üzere müteveffaya ait taşınır malların ihracına müsaade etmelidir; ve

b) Kabul eden Devlet'te müteveffanın konsolosluk mensubu veya konsolosluk mensuplarından birinin ailesi efradı olması nedeniyle bulunan taşınır malları miras, ferağ ve intikale ilişkin ulusal, bölgesel ve belediyeye ait vergi ve resimlere tâbi tutmamalıdır.

MADDE 52

Kişisel yükümlülüklerden bağışıklık

Kabul eden Devlet, konsolosluk mensuplarıyla kendileriyle birlikte yaşayan aileleri efradını her türlü kişisel yükümlülük ve hangi neviden olursa olsun kamu yararı hizmetleriyle, istimval, yardım ve konaklama gibi askerlikle ilgili yükümlülüklerden muaf tutacaktır.

MADDE 53

Konsolosluk ayrıcalık ve bağışıklıklarının başlaması ve sona ermesi

1. Konsolosluğun her mensubu, görev yerine gitmek için kabul eden Devlet'in ülkesine girişinden itibaren veya daha önceden bu ülkede bulunuyorsa konsolosluktaki görevine başlamasından itibaren, bu Sözleşme'de öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanır.

2. Bir konsolosluk mensubunun kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı ve keza yanında çalışan özel personel mensupları da aşağıdaki tarihlerden, sonuncusundan itibaren bu Sözleşme'de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanırlar:

Bu maddenin 1. fıkrası uyarınca konsolosluk mensubunun ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlandığı tarihten, kabul eden Devlet'in ülkesine girişleri tarihinden veya o konsolosluk mensubunun ailesi efradına veya özel personel mensuplarına dahil oldukları tarihten itibaren.

3. Bir konsolosluk mensubunun görevi sona erdiği zaman, kendisinin ve keza kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı ile yanında çalışan özel personel mensuplarının da ayrıcalık ve bağışıklıkları normal olarak aşağıdaki tarihlerden ilkinde son bulur: Anılan konsolosluk mensubunun kabul eden Devlet'in ülkesini terk ettiği anda veya bu amaçla kendisine tanınan makul bir sürenin bitiminde. Fakat söz konusu kişiler ayrıcalık ve bağışıklıklarını, silâhlı bir çatışma hali dahil o ana kadar muhafaza ederler. Bu maddenin 2. fıkrasında belirtilen kişilere gelince,

bunların ayrıcalıkları ve bağışıklıkları bir konsolosluk mensubunun ailesi efradına veya konsolosluk mensubunun hizmetine dahil olmak durumu ortadan kalkar kalkmaz sona erer. Bununla beraber eğer bu kişiler makul bir süre içinde kabul eden Devlet'in ülkesini terketmek niyetinde iseler şüphesiz ayrıcalık ve bağışıklıkları hareketleri anına kadar devam eder.

4. Bununla beraber bir konsolosluk memuru veya bir konsolosluk hizmetlisi tarafından görevlerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan işlerle ilgili olarak yargı bağışıklığı süresiz olarak devam eder.

5. Bir konsolosluk mensubunun ölümü halinde, kendisiyle birlikte yaşayan ailesi efradı, aşağıdaki tarihlerden ilkinde kadar daha önce yararlandıkları ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmağa devam eder: Kabul edden Devlet'in ülkesini terkettikleri tarihe veya bu amaçla onlara tanınan makul sürenin bitimine kadar.

MADDE 54

Üçüncü devletlerin yükümlülükleri

1. Konsolosluk memuru, görevine başlamak, görevinin başına dönmek veya gönderen Devlet'e geri dönmek amacıyla, vizenin gerekli olduğu hallerde kendisine vize vermiş olan üçüncü bir Devlet'in ülkesinden geçiyor veya bu Devlet'in ülkesinde bulunuyor ise, söz konusu üçüncü Devlet kendisine geçişi ve dönüşü için gerekli olabilecek bu Sözleşme'nin diğer maddelerinde öngörülen bağışıklıkları bahşedecektir. Üçüncü Devlet, konsolosluk memuruna refakat eden ve ona iltihak etmek üzere veya gönderen Devlet'e geri dönmek amacıyla ayrı olarak seyahat eden söz konusu memurun kendisiyle birlikte yaşayıp ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan ailesi efradına da aynı bağışıklıkları bahşedecektir.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülenlere benzer hallerde, üçüncü Devlet'ler konsolosluğun diğer mensupları ile bunların kendileriyle birlikte yaşayan aileleri efradının da ülkelerinden geçişlerini engellemeyeceklerdir.

3. Üçüncü Devletler, resmî yazışmalara ve kodlu ve şifreli mesajlar dahil olmak üzere diğer resmî transit haberleşmelere, kabul eden Devlet'in bu Sözleşme uyarınca bahşetmek zorunda bulunduğu aynı serbestliği tanıyacaklar ve bunları aynı şekilde koruyacaklardır. Üçüncü Devletler, vizenin gerekli olduğu durumda kendilerine vize verilmiş olan konsolosluk kuryelerine ve transit konsolosluk torbalarına, kabul eden Devlet'in

bu Sözleşme uyarınca bahşetmek zorunda bulunduğu aynı dokunulmazlık ve korumayı göstereceklerdir.

4. Bu maddenin 1., 2. ve 3. fıkralarında öngörülen üçüncü Devlet'in yükümlülükleri, keza, bu fıkralarda sırasıyla zikredilen kişilere ve resmî haberleşmeler ile konsolosluk torbalarına bunların üçüncü Devlet ülkesinde bulunmaları bir mücbir sebepten ileri geldiği takdirde uygulanır.

MADDE 55

Kabul eden Devletin kanun ve düzenlemelerine saygı

1. Bu ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan yararlanan her kişinin, ayrıcalıklarına ve bağışıklıklarına hâlel gelmemek üzere, Kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerine saygı göstermek görevidir. Bunların keza bu Devlet'in işlerine karışmamak görevleridir.

2. Konsolosluk binaları, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesiyle kabili telif olmayacak şekilde kullanılmayacaktır.

Bu maddenin 2. fıkrası hükümleri, konsolosluğun bulunduğu binaların bir kısmında, başka teşekküller, bürolar veya acentalar kurmak imkânını bertaraf etmez, şu şartla ki bu bürolara tahsis edilmiş binalar konsolosluk tarafından kullanılanlardan ayrı olmalıdır. Bu durumda anılan bürolar, bu Sözleşme bakımından konsolosluk binalarının ayrılmaz parçası sayılmayacaktır.

MADDE 56

Üçüncü kişilere vaki zararlar için sigorta

Konsolosluk mensupları, kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemelerince konulmuş bulunan, her türlü kara taşıt aracı ile gemi ve hava taşıtı kullanımına ilişkin hukuku sorumluluklara ait sigorta konusundaki yükümlülüklerine uymak zorundadırlar.

MADDE 57

Kazanç getiren nitelikte özel faaliyetlere ilişkin hükümler

1. Meslekten konsolosluk memurları, kabul eden Devlet'e, kendi çıkarları için, hiç bir meslekî veya ticarî faaliyette bulunmayacaklardır.

2. Bu bölümde öngörülen ayrıcalık ve bağışıklıklar:

a) Kabul eden Devlet'te kazanç getiren nitelikte özel bir faaliyette bulunan konsolosluk hizmetlilerine ve konsolosluk hizmet personeli mensuplarına;

b) Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen bir kişinin ailesi fertlerine ve o kişinin özel personel mensuplarına;

c) Konsolosluk mensuplarından birinin kabul eden Devlet'e kazanç getiren özel nitelikte bir faaliyette bulunan ailesi efradına tanınmaz.

BÖLÜM III

FAHRİ KONSOLOSLUK MEMURLARINA VE BUNLAR TARAFINDAN YÖNETİLEN KONSOLOSLUKLARA UYGULANACAK REJİM

MADDE 58

Kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklarla ilgili genel hükümler

1. 28., 29., 30., 34., 35., 36., 37., 38. ve 39. maddelerle 54. maddenin 3. fıkrası ve 55. maddenin 2. ve 3. fıkraları, bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen konsolosluklara da uygulanır. Bundan başka, bu konsolosluklara ait kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklar 59., 60., 61. ve 62. maddelerle düzenlenir.

2. 42. ve 43. maddeler, 44. maddenin 3. fıkrası, 45. ve 53. maddeler ve 55. maddenin 1. fıkrası fahri konsolosluk memurlarına uygulanır. Bundan başka, bu konsolosluk memurlarına ait kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklar 63., 64., 65., 66., ve 67. maddelerle düzenlenir.

3. Bu Sözleşme'de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklar, bir fahri konsolosluk memurunun ailesi efradına veya bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen bir konsoloslukta çalışan bir konsolosluk hizmetlisinin ailesi efradına bahşedilmez.

4. Aynı memleketlerde bulunan ve fahri konsolosluk memurları tarafından yönetilen iki konsolosluk arasında konsolosluk torbasının teatisi ancak iki kabul eden Devlet'in rızasıyla olur.

MADDE 59

Konsolosluk binasının korunması

Kabul eden Devlet, bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen bir konsolosluga ait binaları korumak ve bu binaların işgal edilmesini

ne veya hasara uğratılmasına ve konsolosluğun sükûtunun bozulmasına veya onuruna halel gelmesine engel olmak için gerekli tedbirleri alır.

MADDE 60

Konsolosluk binalarının akçalı bağışıklığı

1. Gönderen Devlet'in maliki veya kiracısı olduğu ve bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen bir konsolosluğa ait binaları, yapılan özel hizmetler karşılığında alınanlar dışında her türlü ulusal, bölgesel veya belediyeye ait vergi ve resimlerden muaftır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen akçalı bağışıklık, kabul eden Devlet'in kanun ve düzenlemeleri uyarınca gönderen Devlet'le bir mukavele akdeden kişi tarafından ödenmesi gereken vergi ve resimlere uygulanmaz.

MADDE 61

Konsolosluk arşiv ve belgelerinin dokunulmazlığı

Bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen bir konsolosluğun arşiv ve belgelerinin, diğer kâğıt ve belgelerden ve özellikle konsolosluk şefinin ve kendisiyle beraber çalışan tüm kişilerin özel yazışmalarından ve keza meslekleri veya işleri ile ilgili eşya, kitaplar ve belgelerden ayrı tutulmaları şartıyla, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, her zaman dokunulmazlıkları vardır.

MADDE 62

Gümrük bağışıklığı

Kabul eden Devlet, kabul edeceği kanun ve düzenlemeler hükümleri uyarınca, bir fahri konsolosluk memuru tarafından yönetilen bir konsolosluğun münhasıran resmî kullanımına matuf olmaları şartıyla, depolama, taşıma ve benzeri hizmetlerle ilgili masraflar hariç olmak üzere, aşağıdaki maddelerin, her türlü gümrük resmi ile buna ilişkin vergi ve harçlardan muaf olarak girişine müsaade eder. Gönderen Devlet tarafından veya bu Devlet'in talebi üzerine konsolosluğa temin olunan armalar, bayraklar, tabelalar, mühürler, kitaplar, resmî matbua, büro mobilyası, büro malzemesi ve benzeri eşyalar.

MADDE 63**Ceza davası**

Bir fahri konsolosluk memuruna karşı bir ceza davası açıldığı zaman, bu memur yetkili merciler önüne çıkmakla yükümlüdür. Bununla beraber, tutuklanmış veya göz altına alınmış bulunması hali müstesna olmak üzere, dava, sözkonusu memura resmî sıfatından ötürü gerekli saygı gösterilecek ve konsolosluk görevlerini en az aksatacak tarzda yürütülecektir.

Bir fahri konsolosluk memurunun tutuklanması gerektiğinde, ona karşı dava mümkün olan en erken zamanda açılacaktır.

MADDE 64**Fahri konsolosluk memurunun korunması**

Kabul eden Devlet, fahri konsolosluk memuruna resmî sıfatı nedeniyle gerekli olabilecek korumayı bahşetmekle yükümlüdür.

MADDE 65**Yabancıların kayıt ve oturma müsaadesinden bağışıklık**

Fahri konsolosluk memurları, kabul eden Devlet'te kendi çıkarları için meslekî veya ticarî bir faaliyette bulunanlar hariç olmak üzere, yabancıların kaydı ve oturma müsaadesi konusunda bu Devlet'in kanun ve düzenlemelerinde öngörülen tüm yükümlülüklerden muaftırlar.

MADDE 66**Akçalı bağışıklık**

Fahri konsolosluk memuru, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesi nedeniyle gönderen Devlet'ten aldığı tazminat ve aylıklar üzerinde her türlü vergi ve harçlardan muaftır.

MADDE 67**Kişisel yükümlülüklerden bağışıklık**

Kabul eden Devlet, fahri konsolosluk memurlarını her türlü kişisel yükümlülük ve hangi neviden olursa olsun kamu yararı hizmetleriyle, istival, yardım ve konaklama gibi askerlikle ilgili yükümlülüklerden muaf tutacaktır.

MADDE 68

Fahri konsolosluk memurları müessesesinin ihtiyari niteliği

Her Devlet fahri konsolosluk memurlarını atayıp atamamağa veya kabul edip etmemeğe karar vermeye serbesttir.

BÖLÜM IV

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 69

Konsolosluk şefi olmayan konsolosluk ajanları

1. Her Devlet, gönderen Devlet'in konsolosluk şefi olarak atamadığı konsolosluk ajanları tarafından yönetilen konsolosluk ajanlıklarını kurup kurmamağa veya kabul edip etmemeğe karar vermekte serbesttir.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen konsolosluk ajanlıklarının faaliyette bulunabilmesi şartları ile bu ajanlıkları yöneten konsolosluk ajanlarının yararlanabilecekleri ayrıcalık ve bağışıklıklar gönderen Devlet ile kabul eden Devlet arasında anlaşmayla saptanır.

MADDE 70

Konsolosluk görevlerinin bir diplomatik temsilcilik tarafından yerine getirilmesi

1. Bu Sözleşme hükümleri, Sözleşme'nin metninin müsaade ettiği ölçüde, konsolosluk görevlerinin bir diplomatik temsilcilik tarafından yerine getirilmesi halinde de uygulanır.

2. Diplomatik temsilcilikte konsolosluk şubesine bağlı olan veya başkaca konsolosluk görevlerini yerine getirmekle görevlendirilmiş olan anılan temsilcilik mensuplarının isimleri kabul eden Devlet'in Dışişleri Bakanlığına veya bu Bakanlık tarafından tayin edilmiş olan makama bildirilecektir.

3. Diplomatik temsilcilik, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesinde:

- a) Konsolosluk görev çevresindeki mahallî makamlara;
- b) Kabul eden Devlet'in kanunları, düzenlemeleri ve teamülleri ve-

ya bu konudaki uluslararası anlaşmalar müsaade ediyorsa bu Devlet'in merkezî makamlarına başvurabilecektir.

4. Bu maddenin 2. fıkrasında zikredilen diplomatik temsilcilik mensuplarının ayrıcalık ve bağışıklıkları, diplomatik ilişkiler konusundaki Devletler Hukuku kurallarına tâbi olmaya devam eder.

MADDE 71

1. Kabul eden Devlet'in ek kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklar tanınması hali müstesna olmak üzere, bu Devlet'in vatandaşı veya devamlı sakini olan konsolosluk memurları, sadece, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında yapılan resmî işlemlerden dolayı yargı bağışıklığından ve kişi dokunulmazlığından ve 44. maddenin 3. fıkrasında öngörülen ayrıcalıktan yararlanırlar. Bu konsolosluk memurları ile ilgili olarak kabul eden Devlet'in de keza 42. maddede öngörülen yükümlülüğü yerine getirmesi gerekmektedir. Böyle bir konsolosluk memuruna karşı bir ceza davası açıldığı zaman, memurun tutuklanmış veya gözaltına alınmış bulunması hali hariç olmak üzere, dava konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini en az aksatacak surette yürütülecektir.

2. Kabul eden Devlet'in vatandaşı veya devamlı sakini olan konsolosluğun diğer mensupları ile bunların aileleri efradı ve keza bu maddenin 1. fıkrasında değinilen, konsolosluk memurlarının aileleri efradı, sadece, kabul eden Devlet'in onlara tanıdığı ölçüde, kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanırlar. Kabul eden Devlet'in bizzat vatandaşı veya devamlı sakini olan bir konsolosluk mensubunun ailesi efradı ile özel personel mensupları, keza sadece kabul eden Devlet'in onlara tanıdığı ölçüde, kolaylıklar, ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan yararlanırlar. Bununla beraber, kabul eden Devlet, bu kişiler üzerinde yargı hakkını, konsolosluk görevlerinin yerine getirilmesini ifrat derecede engellemeyecek surette kullanmalıdır.

MADDE 72

Ayırım yapmama

1. Kabul eden Devlet, bu Sözleşmenin hükümlerini uygularken Devletler arasında ayırım yapmayacaktır.

2. Bununla beraber,

a) Bu Sözleşme'deki hükümlerden birinin gönderen Devlet'te kısıtlı biçimde uygulanması nedeniyle kabul eden Devlet'in anılan hükmü kısıtlı olarak uygulaması; ve

b) Devletler'in birbirlerine teamül veya anlaşma ile, bu Sözleşme hükümlerinin gerektirdiğinden daha müsait bir muamelede bulunması; halleri ayırım olarak nitelenmeyecektir.

MADDE 73

Bu sözleşme ile diğer uluslararası anlaşmalar arasında ilgi

1. Bu Sözleşme hükümleri, yürürlükteki diğer uluslararası anlaşmalara taraf olan Devletler arasındaki ilişkilerde bu anlaşmaları haleldar etmeyecektir.

2. Bu Sözleşmenin hiç birini hükmü, Devletleri, Sözleşme hükümlerini teyid eden, tamamlayan veya islah eden veya bunların uygulama alanını genişleten uluslararası anlaşmalar akdetmelerine engel olmayacaktır.

BÖLÜM V

SON DÜKÜMLER

MADDE 74

İmza

Bu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Örgütü veya bir ihtisas kurumu üyesi bütün Devletlerin ve keza Uluslararası Adalet Divanı Statüsü'ne taraf her Devlet'in ve Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Kurulu tarafından bu Sözleşmeye taraf olması için davet olunan başka her Devlet'in imzasına, aşağıdaki şekilde müracaat edilmek üzere, açık olacaktır: 31 Ekim 1963 tarihine kadar Avusturya Cumhuriyeti Federal Dışişleri Bakanlığı'na ve bu tarihten 31 Mart 1964 tarihine kadar Birleşmiş Milletler Örgütü'nün New York'taki merkezine.

MADDE 75

Onay

Bu Sözleşme onaya tabidir. Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'ne tevdi olunacaktır.

MADDE 76

Katılma

Bu Sözleşme, 74. maddede zikredilen dört kategoriden birine dahil olan her Devlet'in katılmasına açık kalacaktır.

Katılma belgeleri Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

MADDE 77

Yürürlüğe giriş

1. Bu Sözleşme, yirmiikinci onay veya katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'ne tevdi edilecek tarihi izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

2. Yirmiikinci onay veya katılma belgesinin tevdiinden sonra Sözleşme'yi onaylayacak veya Sözleşme'ye katılacak Devletlerden her birisi için Sözleşme onay veya katılma belgesinin bu Devlet tarafından tevdiini izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girecektir.

MADDE 78

Genel Sekreterin bildirimini

1. Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri, 74. maddede zikredilen dört kategoriden birine dahil olan bütün Devletlere:

a) 74., 75. ve 76. maddeler uyarınca Sözleşme'ye konulan imzalarla onay veya katılma belgelerinin tevdiini; ve

b) 77. madde uyarınca Sözleşme'nin yürürlüğe gireceği tarihi bildirecektir.

MADDE 79

Metinlerin geçerliliği

Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca ve Rusça metinleri aynı değerde geçerli olan bu Sözleşme'nin aslı Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri'ne tevdi olunacaktır. Genel Sekreter aslına uygunluğu tasdikli Sözleşme metninin örneklerini 74. maddede zikredilen dört kategoriden birine dahil olan bütün Devletlere gönderecektir.

Yukarıdaki hükümleri tasdiklen, aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış olan temsilciler bu Sözleşme'yi imzalamışlardır.

Bu Sözleşme, Viyana'da yirmidört nisan bindokuzyüzaltmışüç tarihinde düzenlenmiştir.

**1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Değişik 3 üncü Maddesinin
Birinci Fıkrasına (r) Bendi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal
Kanununun 11 inci Maddesine (p) Bendi Eklenmesi Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü
Hakkında Kanun**

Kanun No. 3310

Kabul Tarihi: 3 Eylül 1986

R.G. 10 Eylül 1986 - 19217

MADDE 1. — 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun değişik 3 üncü maddesine (r) bendi eklenmiştir.

a) Anayasanın 122 nci maddesine göre, Sıkıyönetimin ilânına ve devamına sebep olan hallerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları ve mücavir yurt bölgelerimiz üzerinde cereyan etmesi ve eylemcilerin eylemlerini müteakip komşu ülke topraklarına sığındıklarının tespit edilmesi durumunda, ilgili komşu ülke ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında varılacak mutabakat çerçevesinde, Sıkıyönetim Komutanı, eylemcileri ele geçirmek veya tesirsiz hale getirmek maksadı ile, her defasında Genelkurmay Başkanlığı kanalı ile Hükümetin müsaadesi tahtında, ihtiyaca göre, kara, hava veya deniz kuvvetleri unsurları ile mahdut hedefli sınır ötesi harekât planlayıp icra etmek.

MADDE 2. — 2935 sayılı Kanunun 11 inci maddesine aşağıdaki (p) bendi eklenmiştir:

p) Anayasanın 121 inci maddesine göre, olağanüstü halin ilânına veya devamına sebep olan hallerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları ve mücavir yurt bölgelerimiz üzerinde cereyan etmesi ve eylemcilerin eylemlerini müteakip komşu ülke topraklarına sığındıklarının tespit edilmesi durumunda, ilgili komşu ülke ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında varılacak mutabakat çerçevesinde, valinin talebi üzerine ilgili komutan, eylemcileri ele geçirmek veya tesirsiz hale getirmek maksadı ile, her defasında Genelkurmay Başkanlığı kanalı ile Hükümetin müsaadesi tahtında, ihtiyaca göre, Kara, Hava veya Deniz Kuvvetleri unsurları ile mahdut hedefli sınır ötesi harekât plânlayıp icra etmek.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun Değişik 3 üncü Maddesinin
Birinci Fıkrasına (r) Bendi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal
Kanunu'nun 11 inci Maddesine (p) Bendi Eklenmesi Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname**

KHK./259 - 25 Temmuz 1986

RG. 14 Ağustos 1986 - 19195

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun değişik 3 üncü maddesine (r) bendi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11 inci maddesine (p) bendinin eklenmesi; Anayasanın 121 ve 122 nci maddeleri ile 2935 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin verdiği yetkiye dayanarak, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 25/7/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1 — 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun değişik 3 üncü maddesine (r) bendi eklenmiştir.

«r — Anayasa'nın 122 nci maddesine göre, sıkıyönetim'in ilânına ve devamına sebep olan hallerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları ve mücavir yurt bölgelerimiz üzerinde cereyan etmesi ve eylemcilerin eylemlerini müteakip komşu ülke topraklarına sığındıklarının tesbit edilmesi durumunda, önceden ilgili komşu ülke ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında varılacak mutabakat çerçevesinde Sıkıyönetim Komutanı, eylemcileri ele geçirmek veya tesirsiz hale getirmek maksadı ile, milletlerarası hukukun meşru saydığı sıcak takip (Hot Pursuit) kuralından yararlanarak, her defasında Genelkurmay Başkanlığı kanalı ile Hükümetin müsaadesi tahtında, ihtiyaca göre, kara, hava veya deniz kuvvetleri unsurları ile mahdut hedefli sınır ötesi harekât plânlayıp icra etmek.»

Madde 2. — 2935 Sayılı Kanun'un 11 inci maddesine aşağıdaki (p) bendi eklenmiştir.

«p — Anayasa'nın 121 nci maddesine göre, olağanüstü halin ilânına veya devamına sebep olan hallerin Türkiye Cumhuriyeti sınırları ve mücavir yurt bölgelerimiz üzerinde cereyan etmesi ve eylemlerini müteakip komşu ülke topraklarına sığındıklarının tespit edilmesi durumunda, önceden ilgili komşu ülke ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında varılacak mutabakat çerçevesinde Valinin talebi üzerine ilgili Komutan, eylemcileri ele geçirmek veya tesirsiz hale getirmek maksadı ile, milletlerarası hukukun meşru saydığı sıcak takip (Hot pursuit) kuralından yararlanarak, her defasında Genelkurmay Başkanlığı kanalı ile Hükümetin müsaadesi tahtında, ihtiyaca göre, kara, hava veya deniz kuvvetleri unsurları ile mahdut hedefli sınır ötesi harekât plânlayıp icra etmek.»

Madde 3 — Bu Kanun Hükmünde Kararname 14/8/1986 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5682 Sayılı Pasaport Kanununun Değişik 22 nci Maddesinin Birinci Fıkrasına Bir Cümle Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname

KHK/253 - 27 Şubat 1986

R.G. 28 Şubat 1986 - 19033

5682 sayılı Pasaport Kanununun değişik 22 nci maddesinin birinci fıkrasına bir cümle eklenmesi; 2/2/1984 tarihli ve 2977 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 27/2/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1 — 5682 sayılı Pasaport Kanununun değişik 22 nci maddesinin 1 inci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle ilâve edilmiştir.
«Ancak, yabancı memleketlere gitmeleri mahkemelerce yasaklananlar dışında kalan sanıklara zaruri hallerde İçişleri Bakanı'nın teklifi ve Başbakan'ın onayı ile pasaport veya pasaport yerine geçen seyahat vesikası verilebilir.»

Madde 2 — Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 Sayılı Kararın Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Karar

BKK. 86/11125 - 15 Ekim 1986

RG. 21 Ekim 1986 - 19258.

Madde 1 — Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 Sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (e) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Dışarıda yerleşik kişilere Türkiye'de sattıkları döviz tutarını aşmamak kaydıyla iadeten döviz satışı yapmaya bankalar ve yetkili mü-

esseseler yetkilidir. 100 ABD Doları veya eşitini aşmayan döviz iadelerinde döviz bozdurulduğunu gösterir belge aranmaz.»

Madde 2 — Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 sayılı Kararın 6 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Dövizle ilişkin işlemler Merkez Bankası'nca belirlenen konvertibl dövizler üzerinden Merkez Bankası, bankalar ve Bakanlıkça tesbit edilen esas ve usullere göre faaliyette bulunmak üzere tayin olunan yetkili müesseselerce yapılır. Konvertibl olmayan dövizlerin alış ve satışında uyulacak esaslar Merkez Bankası'nca belirlenir ve ilân edilir.»

Madde 3 — Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 30 sayılı Kararın 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Bu dövizler kısmen veya tamamen bankalara veya yetkili müesseselere satılabilir, yahut bankalarda açılacak döviz hesaplarında tutulabilir.

Madde 4 — Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkında 30 sayılı Kararın 27 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ve yetkili müesseseler döviz alışlarında «Döviz alım belgesi» döviz satışlarında »Döviz satım belgesi» düzenlemek zorundadırlar.»

Madde 5 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 — Bu Kararı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

Antalya ve Mersin Serbest Bölgelerini İşletecek Olan Kuruluşlar Hususunda Bakanlar Kurulu Kararı

BKK. 10877 - 6 Ağustos 1986

RG. 29 Ağustos 1986 - 19206

Antalya Serbest Bölgesinin, ASBAŞ - Antalya Serbest Bölge İşleticisi Anonim Şirketi, Mersin Serbest Bölgesi'nin, MESBAŞ - Mersin Serbest Bölge İşleticisi Anonim Şirketi, tarafından işletilmesine izin verilmesi; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı'nın 15/7/1986 tarihli ve 3218 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 6/8/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Yurt Dışına Çıkışlarda Uygulanacak Esaslar Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

BKK. 86/11156 - 28 Ekim 1986

RG. 7 Kasım 1986 - 19274

Madde 1 — 28/3/1984 tarihli ve 84/7860 sayılı Kararnamenin eki Karar'ın değişik 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Göçmen veya mülteci olarak Türkiye'ye gelip Türk vatandaşlığına alınmış kişilerden; geldikleri ülkelerdeki anne, baba, çocuk ve öz kardeşlerini, her yıl bir kereye mahsus olmak üzere ziyaret amacıyla bu ülkelere yapacakları seyahatlerinde çıkış başına 50 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirası, bunların 18 yaşından küçük olan (18 hariç) çocuklarından ise 25 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirası tahsil edilir.»

Madde 2 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Karar'ı Başbakanlık yürütür.

Türkiye'nin Karadeniz'de 200 Millik Münhasır Ekonomik Bölge İlân Etmesi Hakkında BKK.

BKK. 86/11264 - 5 Aralık 1986

RG. 17 Aralık 1986 - 19314

Madde 1 — Karadenizde Türk karasularına bitişik deniz alanlarının deniz yatağı üzerindeki sulara, deniz yatağında ve deniz yatağının altında canlı ve cansız doğal kaynakları araştırmak; işletmek, muhafaza etmek, yönetmek ve Türkiye Cumhuriyeti'nin sair iktisadî menfaatlerini korumak amacıyla ilân edilen Türk Münhasır Ekonomik Bölgesi, bu denizde Türk karasuları genişliğinin ölçülmeye başlandığı esas hatlardan itibaren 200 deniz miline kadar uzanır.

Karadeniz'in boyutları gözönünde bulundurularak, bu denizde sahillerimiz bitişik veya karşı karşıya olan devletlerle Münhasır Ekonomik Bölge alanlarının tesbiti için sınırlandırma anlaşmaları yapılır. Bu anlaşmalar Türk mevzuatı gözönünde bulundurularak hakkaniyet ilkelerine göre ve hakkaniyet uygun sonuç verecek şekilde müzakere yoluyla yapılır. Karadeniz'de deniz alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin olarak Türkiye'nin daha önceden akdetmiş olduğu anlaşmalar saklıdır.

Madde 2 — 1) Karadeniz'de Türk Münhasır Ekonomik Bölgesi'nde Türkiye, diğer haklarının yanısıra:

a) Deniz yatağı üzerindeki sularda, deniz yatağında ve deniz yatağının altında canlı ve cansız doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi, muhafazası ve yönetimi; ile

b) Sudan, akıntılardan ve rüzgârdan enerji üretilmesi de dahil olmak üzere, diğer ekonomik amaçlarla araştırmalar yapma ve kullanım faaliyetlerinde bulunma konularında egemen haklara sahiptir.

2) Keza, Türkiye aynı Bölge'de:

a) Ekonomik amaçlarla, veya denize ilişkin bilimsel araştırma yapma veya deniz çevresini koruma ve muhafaza amacıyla sun'î adalar, tesisler ve yapılar kurma ve bunlar üzerinde gümrük, maliye, sağlık, güvenlik ve muhaceret konuları da dahil olmak üzere bunları kullanma, bunları inşa etme, inşaasına, işletilmesine ve kullanılmasına izin verme ve inşaasını, işletilmesini ve kullanılmasını düzenleme;

b) Denize ilişkin bilimsel araştırmalar yapma, bunlara izin verme, bunları düzenleme ve yürütme;

c) Deniz çevresini korumak, muhafaza etmek ve deniz kirliliğini önlemek, azaltmak ve kontrol altına almak üzere gerekli düzenlemeleri ve kontrolleri yapma konularında münhasır haklara ve yetkiye sahiptir.

3) Yukarıda sayılan hakların ve yetkilerin kullanılımı ile ilgili düzenlemeler bu Karar ve diğer ilgili Türk mevzuatının öngördüğü esas ve usullere tâbi olacaktır. Yabancı devletlere ait balıkçı teknelerinin Karadeniz'de Türk Münhasır Ekonomik Bölgesinde avlanmaları bu devletlerle Türkiye arasında anlaşma yapmak suretiyle düzenlenir.

Madde 3 — Karadeniz'de Türk Münhasır Ekonomik Bölgesinde diğer devletlere ait gemiler seyrüsefer serbestisinden ve uçaklar üst-geçiş serbestisinden yararlanırlar. Keza, diğer devletler, mezkûr Bölge'de denizaltı kabloları ve boru hatları döşeme serbestisinden de yararlanabilirler.

Ancak, bu serbestilerin kullanılmasında Türk mevzuatı ile genel uygulamaya riayet edilecektir.

Madde 4 — Bu karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu Kararı Bakanlar Kurulu yürütür.

**Diplomatik Temsilciliklerde Diplomatik Statüyü, Konsolosluklarda
Konsolosluk Memuru Statüsünü Haiz Personel ile İlgili
Protokol Esasları Hakkında Yönetmelik**

BKK. 85/9898 - 24 Eylül 1985

RG. 12 Şubat 1986 - 19017

Madde 1 — Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti'nin diplomatik temsilciliklerinde diplomatik statüyü, konsolosluklarında konsolosluk memuru statüsünü haiz personelin uymaları gereken protokol esaslarını tesbit etmek amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 2 — Bu Yönetmelik 189 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Madde 3 — Diplomatik statüyü haiz personel, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir yabancı ülkedeki Büyükelçilik, Daimî Temsilcilik veya Temsilciliğine, çeşitli mevzuatla verilen görevlerinin yapılması için atanmış olup, milletlerarası anlaşmalar ve teamül gereğince kabul eden devlet tarafından bu sıfatla tanınmış ve kendilerine diplomatik ayrıcalık ve bağışıklıklar verilmiş Dışişleri Bakanlığına mensup Büyükelçi, Daimî Temsilci, Daimî Temsilci Yardımcısı, Temsilci, Elçi, Maslahatgüzar, Elçi - Müsteşar, Birinci Müsteşar, Müsteşar, Hukuk Müşaviri, Başkâtip, İkinci Kâtip, Üçüncü Kâtip, Ataşe ve Ataşe Yardımcıları ile Askerî Ataşeler, Askerî Ataşe Yardımcıları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına mensup Daimî Temsilci Yardımcısı, Müşavir, Müşavir Yardımcısı, Ataşe ve Ataşe Yardımcılarıdır.

Madde 4 — Konsolosluk memuru statüsünü haiz personel, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başkonsolosluk ve Konsolosluklarında, iç mevzuat ve 5 Haziran 1975 tarih ve 7/10222 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi'nin 5 nci maddesindeki görevleri, gerekli yetki ve sorumluluklara sahip olarak yapmak üzere, anılan Sözleşme veya ikili anlaşmalara uygun olarak, kabul eden devlet tarafından bu sıfatla tanınmış ve kendilerine bu görevlerinin yerine getirilmesini kolaylaştıracak ayrıcalıklar ve bağışıklıklar verilmiş Başkonsolos, Başkonsolos Yardımcısı, Konsolos, Muavin Konsolos, Konsolosluk Ajanı, Ataşeler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına mensup Ataşeler ve Ataşe Yardımcılarıdır.

Madde 5 — Misyon şefi, diplomatik temsilciliklerin Büyükelçi, Daimî Temsilci, Temsilci, Elçi veya Maslahatgüzar ünvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

Madde 6 — Konsolosluk şefi, başkonsoloslukların 1 nci sınıf Başkonsolos veya Başkonsolos, konsoloslukların Konsolos ve muavin konsoloslukların Muavin Konsolos ünvanını taşıyan en üst yöneticisidir.

Madde 7 — Diplomatik temsilciliklerdeki protokol sırası aşağıda gösterilmiştir:

a) Misyon Şefi (Büyükelçi, Daimî Temsilci, Temsilci, Elçi, Maslahatgüzar).

b) Elçi - Müsteşar veya yoksa misyon şefinin yokluğunda onun yerini alacak en kıdemli meslek memuru, daimî temsilciliklerde daimî temsilci yardımcısı.

c) Silâhlı Kuvvetler Ataşesi veya rütbe ve kıdem sıralarına göre askerî ataşeler.

d) Diğer Müsteşarlar, Müşavirler ve Uzman Müşavirler (4 üncü dereceden yüksek olmak üzere kadro derecelerine, kadro derecelerinde eşitlik halinde kıdem sıralarına göre).

e) Askeri Ataşe Yardımcıları (Kadro dereceleri 3 ve daha yüksek olanlar).

f) Başkâtipler.

g) Askeri Ataşe Yardımcıları, Müşavir Yardımcıları, (7 nci dereceden yüksek olmak üzere kadro derecelerine, kadro derecelerinin aynı olması halinde kıdem sıralarına göre), 6 ncı dereceden yukarı ihtisas birimi şefi ataşeler.

h) İkinci Kâtipler.

1) 7 nci derece Müşavir Yardımcıları (Kendi aralarındaki kıdeme göre).

j) Üçüncü Kâtipler ve 8 inci ve daha yukarı derecede diğer ataşeler (Kendi aralarındaki kıdeme göre).

k) Diğer Ataşeler (Güvenlik ataşeleri hariç).

l) Ataşe Yardımcıları.

m) İdarî Memurlar, Haberleşme Teknisyenleri (Diplomatik statüye sahip olmaları halinde).

n) Askeri Ataşeliklerde görevli astsubaylar.

o) Güvenlik Ataşeleri.

Madde 8 — Bir yabancı ülke Devlet Başkanı nezdinde akredite Misyon Şefi Büyükelçi Türkiye Cumhuriyetini temsil eder ve bu sıfatla o ülkede diğer Misyon Şefleri de dahil, bütün memurlardan önde gelir. Ancak, protokol sırasının tayinini gerektiren toplantı ve törenler esas itibarıyla diğer bir Misyon Şefi Büyükelçinin görev alanı içinde ise, o Misyon Şefine öncelik verilir.

Madde 9 — Misyon Şefi Elçiler, Büyükelçilerden sonra, Misyon Şefi olmayan Elçilerden önce gelirler.

Madde 10 — Büyükelçi veya Elçi ünvanını almayan Diplomatik Misyon Şefleri, bu ünvanları taşıyan Misyon Şefleri ve Maslahatgüzarlardan sonra yer alırlar.

Madde 11 — Sürekli Maslahatgüzar Büyükelçi ise 9 ncu maddeye göre, Elçi veya Elçi - Müsteşar ise 10 uncu maddeye, daha küçük ünvanında ise 14 üncü maddeye göre yer alır.

Madde 12 — Bir temsilcilikte en kıdemli meslek memuru veya en kıdemli Daimî Temsilci Yardımcısı, o temsilcilik protokol sırasında Misyon Şefi'nden hemen sonra yer alır. Bir temsilcilikte yapılan toplantıya diğer misyonlardan Büyükelçiler ve Elçiler katılıyorsa, bu memurun yeri kendisinden kıdem bakımından en yakın üst olandan hemen sonradır.

Madde 13 — Misyon Şefi'nin yokluğunda ona protokol sırasında kendisinden hemen sonra gelen memur Geçici Maslahatgüzar ünvanı ile vekâlet eder. Geçici Maslahatgüzar, kendi ünvanını taşıyan diğer misyon mensuplarından kıdemsiz de olsa onlardan önde gelir.

Madde 14 — Yurtdışında yabancıların katılmasıyla yapılan bir toplantıda merkezden gelmiş Elçi ünvanını taşıyan görevlilerle diğer Bakanlıkların Genel Müdür Yardımcıları, kendi aralarındaki kıdem sırasına göre Misyon Şeflerinden ve Geçici Maslahatgüzarlardan sonra, 1 nci meslek memurundan önde gelirler.

Madde 15 — Aynı şehirde görev yapan değişik diplomatik misyonlarda görevli meslek memurları meslek kıdemlerine göre; 1173 sayılı Kanun çerçevesinde atanmış diğer Bakanlıklardan Müşavirler memuriyet derecelerine, bunların eşit olması halinde bağlı buldukları kurumun protokol sırasına göre; diğer Uzman Müşavirler ise onlardan sonra kendi aralarındaki derece ve kıdem sırasına göre yer alırlar.

Madde 16 — Başkonsolosluklardaki protokol sırası aşağıda gösterilmiştir:

- a) Konsolosluk Şefi,
- b) Başkonsolos Yardımcıları (Aralarındaki kıdeme göre),
- c) Diğer Bakanlıklardan Ataşeler (4 ncu dereceden büyük olmak üzere),
- d) Konsoloslar,
- e) Diğer Bakanlıklardan Ataşeler (7nci dereceden büyük olmak üzere),

- f) Muavin Konsoloslar,
- g) Diğer Ataşeler ve Ataşe Yardımcıları,

Madde 17 — Konsolosluklardaki protokol sırası aşağıda gösterilmiştir:

- a) Konsolosluk Şefi,
- b) Muavin Konsolos,
- c) Diğer Bakanlıklardan Ataşeler ve Ataşe Yardımcıları.

Madde 18 — Başkonsolos Yardımcısı bulunmayan Başkonsolosluklar ile Konsolosluklarda kıdem itibarıyla 1 nci meslek memuru Başkonsolosun yokluğunda ona vekâlet eder ve protokol sırasında ünvanına bakılmaksızın hemen ondan sonra yer alır.

Madde 19 — 1 nci sınıf Başkonsoloslar Elçi ve Elçi - Müsteşardan hemen sonra gelirler. Başkonsolosluk Şefi 1 nci sınıf Başkonsolos ünvanını taşısa da, bağlı olduğu diplomatik misyon şefliğinin bulunduğu şehirde o misyon şefliğindeki 1 nci meslek memuruna kıyasen meslek bakımından kıdemli olmasına bakılmaksızın, nezdinde vazife gördüğü ülke protokolu ve diğer yabancı misyonlar nazarında misyon şefliğindeki 1 nci meslek memurundan sonra gelir.

Madde 20 — Misyon Şefinin vazife gördüğü memlekette başkent dışındaki bir şehirde yapılan toplantılarda, o şehirde görevli olan ve Birinci Sınıf Başkonsolos ünvanı taşıyan Konsolosluk Şefi, kadroyu alış esasına göre meslek kıdemi bakımından Büyükelçilikteki 1 nci Meslek Memuruna kıyasen önceliği olmasa bile, Büyükelçi'den hemen sonra; Başkonsolos veya Konsolos ünvanını taşıyan Konsolosluk Şefi ise 1 nci Meslek Memuru Elçi - Müsteşar ise ondan sonra, 1 nci Meslek Memuru bu ünvandan küçük bir ünvan taşıyorsa kıdeme bakılmaksızın ondan önde yer alır.

Madde 21 — Misyon Şefinin vazife gördüğü memlekette başkent dışındaki bir şehirde yapılan toplantılara aynı memlekette fakat başka bir şehirde görevli olan bir Konsolosluk Şefi de katıldığı takdirde; kadroyu alış esasına göre meslek kıdemi bakımından o şehirde görevli olan Konsolosluk Şefine ve Büyükelçilikteki 1 nci Meslek Memuruna kıyasen önceliği olsa bile, merasimin yapıldığı şehirde görevli bulunan Konsolosluk Şefinden ve Misyon Şefine refakat eden 1 nci Meslek Memurundan sonra yer alır.

Madde 22 — Yabancılara ve toplantıya misyon dışından katılan devlet memurlarına aynı veya benzer ünvandaki misyon görevlilerine göre öncelik verilir.

Madde 23 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 24 — Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Yabancı Silâhlı Kuvvetlere Bağlı Gemilerin Türk İçsularına
ve Limanlarına Gelişleri ve Bu Sulardaki Hareket ve Faaliyetlerine
İlişkin Yönetmelik'in 15 inci Maddesinin Değiştirilmesi
Hakkında Yönetmelik (*)**

BKK. 86/11074 - 23 Eylül 1986

RG. 24 Ekim 1986 - 19261

Madde 1 — Yabancı Silâhlı Kuvvetlere Bağlı Gemilerin Türk İçsularına ve Limanlarına Gelişleri ve Bu sulardaki Hareket ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik'in 15 inci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 15 — Yabancı Silâhlı Kuvvetlere bağlı gemilerin ziyaret amacıyla Türk limanlarına varış ve bu limanlardan ayrılış zamanlarının; resmî tatil günlerine rastlamaması, iş günlerinde de 08.00 - 17.00 mahalli saatleri arasında olması gerekmektedir.

Ancak, zaruri hallerde bu gemilerin, resmi tatil günlerinde Türk limanlarına varmalarına ve bu limanlardan ayrılmalarına Başbakanın tasvibi ile izin verilebilir.»

Madde 2 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(*) Anılan Yönetmelik için bkz., RG. 15 Aralık 1983 - 18252.

M H B 1986 YILI DİZİNİ

	Sayı	Sayfa
İNCELEMELER		
Yılmaz ALTUĞ, Avrupa Konseyinde Mülteciler Konusu	1	7
Ümit HERGÜNER, The IMF Conditionality and Stand-By Arrangements	2	135
Baki KURU, Sözleşme ile Yabancı Mahkemelerin Yetkili Kılınması	2	140
Cemal ŞANLI, «Trust»a ve Trust'ın Tanınmasına Uygulanacak Hukuka Dair Konvansiyon	1	24
Turgut TARHANLI, Sabit Yer Uyduları ve Sabit Yörünge	2	146
Gülören TEKİNALP, Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki ve Tasdik (LEGALISATION) Mecburîyetinin Kaldırılması Hakkında <i>La Haye</i> Sözleşmesi	2	157
Ünal TEKİNALP, Türk Hukukuna Göre Yabancı Bankalar	1	10
Hüner TUNCER, Diplomasi	2	162
Feridun YENİSEY, Yurt Dışında İşlenen Suçlar (Genel Bilgiler)	1	21
Feridun YENİSEY, Yurt Dışında İşlenen Suçlar	2	180

KARARLAR

Karar İncelemeleri

Cemal ŞANLI, Türkiye'deki Gayrimenkuller ile İlgili Bir Yabancı Boşanma Kararının Tenfizi	1	40
Nihal ULUOCAK, Fransız Uygulamasında Yabancı Vakfın Mirasçılığı -Nitlendirme-	1	31
Şeref ÜNAL, Alman Mahkemesinin Türk-Alman Vatandaşı Olan Bir Küçüğün Velayeti Hakkında Kararı	1	46
Şeref ÜNAL, Norveç Mahkemesinin İki Türk Vatandaşı Hakkındaki Boşanma Kararı	2	191

Karar Metinleri

— Milletlerarası Derdestlik - Milletlerarası Yetki - Tenfiz	1	78
-- Milletlerarası Yetki - Milletlerarası Derdestlik	1	80
— Teminat	2	199
— Türk Soyundan Olma - Yunanlının Miras İktisabı - 6/3801 s.lı Kararname	2	201

— Uluslararası Patent Hakkının Korunması Konusunda Danıştay İçtihatı Birleştirme Kararı (<i>Kararın, İngilizce tam çevirisine de yer verilmiştir</i>)	1	51
— Yabancı Boşanma Kararının Tanınması ve Tenfizi - Uygulanan Hukuk Açısından Tenfize İtiraz - Evlilik Bağına İlişkin Kararların Tanınmasına Dair Sözleşme	2	216
— Yabancı Devletin Yargı Muafiyeti - Yabancı Devlete Karşı Tazminat Davası	2	208
— Yabancı Devletin Yargı Muafiyeti - Yabancı Devletin Haksız Fiiline Karşı Açılan Tazminat Davası	2	209
— Yabancı Kararın Tenfizi - Fiili veya Hukuki Karşılıklılık	2	206
— Yabancı Mahkeme Kararı - Yargılamanın İadesi - Tenfiz Edilmeyen Yabancı Karara Dayanan Kesin Hüküm İtirazı	2	200
— Yabancı Mahkeme Kararının Tenfizi	2	211
— Yabancı Mahkeme Kararının Tenfizi	2	212
— Yabancı Nafaka Davasına Uygulanacak Hukuk - Çocuklara Karşı Nafaka Mükellefiyetine Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme	2	205
— Yunan Uyuşlukunun Türkiye'de Miras Hakkı - 1062 Sayılı Kanun	1	85

HABERLER

Yabancı Mahkeme Kararlarının Tenfiz ve Tanınması Hususunda Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün Yazısı	2	219
---	---	-----

BİBLİYOGRAFYA

Otuz Yıllık Deniz Hukuku Bibliyografyası (1955-1984) (<i>Hazırlayan Oğuz DÖNMEZ</i>)	2	221
---	---	-----

MEVZUAT

Uluslararası Anlaşmalar	1	88
Uluslararası Anlaşmalar	2	236
Kanun, Kararname, Tüzük, Yönetmelik vd.	1	95
Kanun, Kararname, Tüzük, Yönetmelik vd.	2	241

METİNLER

— Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi (Viyana, 24 Nisan 1963)	2	248
---	---	-----

	Sayı	Sayfa
— Finansal Kiralama Kanunu (3226-10 Haziran 1985)	1	102
— 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun Değişik 3 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasına (r) Bendi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11 inci Maddesine (p) Bendi Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (3310-3 Eylül 1986)	2	282
— 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun Değişik 22 nci Maddesinin Birinci Fıkrasına Bir Cümle Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname (KHK/253-27 Şubat 1986)	2	284
— 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun Değişik 3 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasına (r) Bendi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11 inci Maddesine (p) Bendi Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK/259-25 Temmuz 1986)	2	283
— TPKK Hakkında 30 Sayılı Kararın Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında BKK (86/11125-15 Ekim 1986)	2	284
— Antalya ve Mersin Serbest Bölgelerini İşletecek Şirketler Hakkında BKK (10877-6 Ağustos 1986)	2	285
— Yurt Dışına Çıkışlarda Uygulanacak Esaslar Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına Dair BKK (86/11156-28 Ekim 1986)	2	286
— Türkiye'nin Karadeniz'de 200 millik Münhasır Ekonomik Bölge ilan etmesi hakkında BKK (86/11264-5 Aralık 1986)	2	286
— Finansal Kiralama İşlerinde Süre ve Sınırın Tesbitine Dair Yönetmelik (85/6860-11 Eylül 1985)	1	109
— Finansal Kiralama İşlemlerinde Eulunacak Şirketlerin Kuruluş ve Şube Açmaları ile Denetlenmelerine Dair Yönetmelik (85/6860 - 11 Eylül 1985)	1	110
— 3296 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu Hükümlerine Göre Kiralama Konusu Edilen Malların Gümrük Vergi ve Resimlerinin Teminata Bağlama Usul ve Esaslarını Gösterir Yönetmelik (85/6860-11 Ekim 1985)	1	116
— Yabancı Silâhlı Kuvvetlere Bağlı Gemilerin Türk İçsularına ve Limanlarına Gelimleri ve Bu Sulardaki Hareket ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik'in 15 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik (86/11074-23 Eylül 1986)	2	292
— Diplomatik Temsilciliklerde Diplomatik Statüyü, Konsolosluklarda Konsolosluk Memuru Statüsünü Haiz Personel ile İlgili Protokol Esasları Hakkında Yönetmelik (85/9898-24 Eylül 1985)	2	288
— Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na Bağlı Bazı Okullarda Görevlendirilecek Yabancı Uyruklu Öğretmenlerin Sözleşmeli Çalıştırılmaları Hakkında Esaslar (85/9949-11 Ekim 1985)	1	118

MİLLETLERARASI HUKUK VE MİLLETLERARASI
MÜNASEBETLER ARAŞTIRMA MERKEZİNİN YAYINLARI

PUBLICATIONS OF THE RESEARCH CENTER OF INTERNATIONAL LAW
AND INTERNATIONAL RELATIONS

- RÜSTOW, Alexander, **Ham Maddelerin Milletlerarası Dağıtımı** (International Distribution of the Raw Materials). İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 1, İstanbul 1945, 72 s.
- POLITIS, N(icolas), **Milletlerarası Ahlâk** (International Morality), (Çeviren: Ahmed Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 1 İstanbul 1945, 127 s. (Kitabın sonunda, yazarın kısa yaşam öyküsüne yer verilmiştir.)
- BİLSEL, (Mehmet) Cemil, **Birleşmiş Milletler San Fransisco Çalışmaları** (United Nations San Fransisco Conference), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 2, İstanbul 1946, XII+297 s.
- ANZILOTTI, Dionisio, **Devletler Hukuku -Birinci Cilt-** (Giriş-Genel Teoriler), (Üçüncü İtalyanca basıdan çeviren: Sahir Eрман) (The Law of Nations, Vol. 1, Introduction/General) Theories- 3rd ed.). İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Tercüme Serisi: No. 2, İstanbul 1946, 387 s.
- SMITH, Herbert Arthur, **The Changing Law of Nations**, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 3, University of İstanbul, İstanbul 1947, pp. 60.
Devletler Hukuku Değişme Yolunda (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 3, İstanbul 1947, 64 s.
- BRIGGS, Herbert W., **The Progressive Development of International Law**, University of İstanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 4, İstanbul 1947, pp. 46.
Devletler Hukukunun Tedricî İnkişafı, (Çevirenler: Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 4, İstanbul 1947, 48 s.

- POLITIS, Nicolas, Tarafsızlık ve Barış, (Neutrality and Peace), (Çeviren: Ahmed Reşid Turnagil), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, No. 6, İstanbul 1947, 148 s. (Kitabın sonunda, çeviren tarafından kaleme alınmış olan, sekiz sayfalık bir ek bulunmaktadır).**
- MAURY, Jacques, Sur Quelques Questions de Droit International Privé, Université d'Istanbul, Publication de l'Institut Turc de Droit International, No. 5, İstanbul 1948, 66 p.**
Devletler Hususî Hukukuna Ait Bazı Meseleler, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Rahmi Çobanoğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1948, 72, s.
- WILSON, Robert R., International Law in Treaties, University of İstanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, No. 5, İstanbul 1949 pp. 46.**
Andlaşmalarda Devletler Umumî Hukuku, (Çevirenler: Doç. Dr. Rabi Koral ve Orhan Nasuhioğlu), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 5, İstanbul 1949, 48 s.
- BİLSEL, (Mehmet) Cemil, Milletlerarası Hava Hukuku (International Air Law), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, Telif Serisi: No. 6, İstanbul, 1948, XV+462 s.**
- WILSON, Robert R., The United Nations and Organization of American States, University of İstanbul, Publications of the Turkish Institute of International Law, İstanbul 1952, pp. 118.**
Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve Amerika Devletleri Teşkilâtı, (Çeviren: İskender Taner), İ.Ü. Devletler Hukuku Türk Enstitüsü Yayınları, İstanbul 1952, 111 s.
- AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU — Çeşitli Hukukî Sorunlar üzerine Konferanslar — (European Economic Community-Lectures on Various Legal Problems) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 9, İstanbul 1973, VII+184 s.**
- SARICA, Murat, TEZİÇ, Erdoğan ve ESKİYURT, Özer, Kıbrıs Sorunu (Cyprus Question), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 10, İstanbul 1975, X+475 s.**
- MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE MİLLETLERARASI USUL HUKUKU KANUNU ÖNTASARI SEMPOZYUMU —22/24 Kasım 1976— (The Symposium on the Draft Act of Private International Law and International Procedure - November 22/24, 1976). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 11, İstanbul 1978, VII+294, s.**

LOZAN'IN 50. YILINA ARMAĞAN (STUDIES IN COMMEMORATION OF THE LAUSANNE PEACE TREATY ON ITS 50th ANNIVERSARY), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 12, İstanbul 1978, XII+280 s.

HIFZI TİMUR'UN ANISINA ARMAĞAN, (IN MEMORIAM HIFZI TİMUR) İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 13, İstanbul 1979, XXIII+1087 s.

SON GELİŞMELER KARŞISINDA HUKUKİ AÇIDAN VİZE SORUNU, - Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü'nün Hazırladığı RAPOR ve TARTIŞMA (23 Ocak 1981) - (THE VISA PROBLEM, UNDER THE RECENT ISSUES AND FROM THE LEGAL POINT OF VIEW - Report prepared by the Institute of International Law and International Relations and Debate, January 23, 1981), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 14, İstanbul 1981, XI+92 s.

AET'NİN GÜMRÜK SINIRLARI VE EGE SORUNU, — Prof. Dr. Sevin Toluner tarafından hazırlanan Rapor ve Tartışmalar / 27 Kasım 1981 — (CUSTOMS TERRITORY OF E.E.C. AND AEGEAN DISPUTE - Report prepared by Prof. Dr. Sevin Toluner and Debate November 27, 1981), İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Enstitüsü Yayınları: No. 15, İstanbul 1982, 73 s.

NOMER, Ergin ve ESKİYURT, Özer, Avrupa Sözleşmeleri: -Cilt II- (European Conventions, Vol. II). İ.Ü.H.F. Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları: No. 16, İstanbul 1982, 402 s. (Ayrıca bkz. Aynı yazarlar, **Avrupa Sözleşmeleri**, İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1975, IX+800 s.).

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİNİN MİLLETLERARASI HUKUKA İLİŞKİN BAZI SORUNLARI -Sempozyum- (6-7 Mayıs 1982) (Some Problems of Turkish Federated State of Cyprus concerning International Law - Symposium - May 6/7, 1982), İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1983, VIII+196 s. (Sempozyum, Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Münasebetler Araştırma ve Uygulama Merkezince düzenlenmiştir.)